

ස්ථානීය පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම
(SSE & SMP)

අපදා ස්ථානය අංක 11
කෑගල්ල විකල්ප මාර්ගයේ දකුණු පස
කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කය - ගොනු අංක 4
2018 ඔක්තෝම්බර්

ශ්‍රී ලංකා නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව
(AIIB)

සැකසුම:
පාරිසරික අධ්‍යයන සහ සේවා අංශය
ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය
99/1, ජාවත්ත පාර
කොළඹ 05

Tel: 011-2588946, 011-2503431, 011-22500354

පටුන

1. හැඳින්වීම.....	1
2. නායයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ තොරතුරු සහ පිහිටීම පිළිබඳ විස්තරය.....	1
3. නායයෑම් ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු.....	2
4. පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග	4
5. නාය ප්‍රදේශය හ සහ නාය අවට ප්‍රදේශය පිළිබඳ විස්තර සහ වර්තමාන අවදානම් මට්ටම.....	4
6. ව්‍යාප්තිය ක්‍රියාකාරකම් මගින් බලපෑමට ලක්වන අවට පරිසරයේ සංවේදී ඒකකයන් පිළිබඳව කෙටි හැඳින්වීමක්	5
7. යෝජිත පිළිසකර කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන්.....	5
8. ව්‍යාප්තිය ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ සමාජ ,පාරිසරික බලපෑම් හා අවදානම් හඳුනා ගැනීම.....	5
8.1 හිතකර බලපෑම්	5
8.2 අහිතකර බලපෑම්	6
8.2.1 ඉඩම් සහ ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු වලට ඇති ප්‍රවේශ මාර්ග අවහිර වීම.....	6
8.2.2 ශාක හා සතුන්ට සිදුවිය හැකි පාරිසරික හා ජීව විද්‍යාත්මක බලපෑම්	6
8.2.3 ප්‍රදේශයේ ජල මාර්ග රටාවන්ට සිදුවිය හැකි බලපෑම්	6
8.2.4 පාංශු බාධනයේ බලපෑම සහ ගංගා පතුල වෙනස්වීම.....	7
8.2.5 ඉදිකිරීම් කටයුතු නිසා සිදුවන ජල දූෂණය මගින් ඇතිවිය හැකි බලපෑම්.....	7
8.2.6 ඉදිකිරීම් කාලසීමාවේදී අක්‍රමවත් (එළිමහන් ස්ථාන) වැසිකිලි භාවිතය නිසා ජලය මගින් සිදුවිය හැකි ලෙඩරෝග බෝවීම	7
8.2.7 පහල ගංගා ප්‍රදේශයේ ජලය පරිභ්‍රමණය කරන්නන් හට ඇතිවියහැකි බලපෑම්.....	7
8.2.8 සන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේදී ඇතිවන ගැටළු	7
8.2.9 වායු දූෂණය හේතුවෙන් සිදුවන බලපෑම්.....	7
8.2.10 ඉදිකිරීම් වලදී ඇතිවන ශබ්දය දූෂණය, කම්පන, පිපිරීම් වැනි බලපෑම්, හේතුවෙන් ගොඩනැගිලි වලට හා යටිතල පහසුකම් වලට ඇති විය හැකි හානි	8
8.2.11 වැඩබිමේ සේවකයන් හා අවට ප්‍රදේශවාසීන් අතර ඇතිවිය හැකි නොසන්සුන් තත්වයන්.....	8
8.2.12 සේවක නේවාසික කඳවුරු සහ අනෙකුත් ස්ථානීය අවශ්‍යතාවයන්	8
8.2.13 ඉදිකිරීම් අතර තුර ප්‍රදේශවාසීන් වැඩ බිමට ඇතුළු වීම හේතුවෙන් ඔවුන්ට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අවදානම් තත්වයන්.....	8
8.2.14 පුපුරන ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් අනතුරුදායක ද්‍රව්‍ය	8
8.2.15 ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර සිදුවන මාර්ග තදබදය සහ පදිකයින්ගේ ආරක්ෂාව	8
8.2.16 ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී සේවකයන්ගේ ආරක්ෂාව	8
9. මහජන උපදේශනය- පවත්වා ඇති හෝ පැවැත්වීමට නියමිත උපදේශන සේවාවන්.....	9
9.1 පාර්ශවකරුවන් සමග පවති උපදේශන සේවාවන් වලදී ඇති වූ එකඟතාවයන් හා නිර්දේශයන්. (යොමුව: ඇමුණුම III).....	9
10. විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජීය බලපෑම්: ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ විශේෂිත ක්‍රියාමාර්ග හෝ මැදිහත් වීම් අවශ්‍ය වන සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් හෝ අවදානම් ඇතිවන අංශයන්	9

10.1 ජලය සහ තෙත් බිම් සඳහා ඇති බලපෑම් (ඇල මාර්ග, ගංගා හා අනෙකුත් ජල ධරයන් විශේෂයෙන් ඉදිකිරීම් ස්ථානයෙන් පහල ගංගා ප්‍රදේශ අපවිත්‍ර වීම් හා එහි තත්වය වෙනස්වීම නිසා ඇතිවන ගැටළු). නායයාම් ස්ථානය ඉදිකිරීම / පිළිසකර කිරීම තුළින් ඇතිවන දිගුකාලීන බලපෑම් සහ විය හැකි බලපෑම්.....	9
10.2 බාධනයෙන් වන බලපෑම සහ ගංගා පහල වෙනස් වීම.....	9
10.3 ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් සඳහා වන බලපෑම් (විශේෂයෙන් මාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග තාවකාලික අවහිර වීම, රථවාහන තදබදය පිළිබඳ අවදානම).....	10
10.4 පොදු සේවා සැපයීමේදී පහල ප්‍රදේශයට සිදුවන බලපෑම ජල සැපයුම), අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම, විදුලිය සැපයීම, ආදිය(.....)	10
10.5 නාය ස්ථානයට යාබදව හෝ ආසන්නයේ ඇති ඉහල අවදානමක් සහිත හෝ මධ්‍යය පරිමාණ අවදානමක ජීවත් වන ගෘහ ඒකක (ඉහළ බෑවුම, පහළ බෑවුම, පහළ ගංගා ප්‍රදේශය යන ආදිය). ..	10
10.6 ප්‍රතිස්ථාපනය කල යුතු ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙක් ස්ථාන	10
10.7 ස්ථානයට අසලින්ම පිහිටි ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙක් ස්ථාන	10
10.8 වැඩ බිම තුළට සාමාන්‍ය පුද්ගලයින් ඇතුළු වීමේ හෝ එම ප්‍රදේශය හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.....	10
10.9 සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ ගැටළු සඳහා වන ප්‍රමුක්තවය: කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා වන සම්මත ගිවිසුම් ගත අවශ්‍යතා ඉක්මවා සැලකිය යුතු විශේෂිත සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ කරුණු.....	10
10.10 ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය ලබා ගැනීම	11
11. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අනුමැතීන් සහ විරෝධතා නොමැති බව.....	11
11.1 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම.....	11
11.2 තෝරාගත් නායයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වතු සමාගම්, ඉඩම් හිමියන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම	11
11.3 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම	11
11.4 අනෙකුත් අනුමැතීන්.....	11
11.5 පෞද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම / නෛතික බැඳීම/ විරුද්ධත්වයක් නොමැති වීම	12
12. පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම (ESMP).....	12
12.1 නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම	12
12.2 මහජනතාව ඉවත් කිරීම.....	13
12.3 හානි ව්‍යුහයන් සහ යටිතල පහසුකම් ඉවත් කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාපටිපාටිය	13
12.4 ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් දේපල / භාවිතයන් අහිමි වීම සඳහා වන්දි ඉල්ලා සිටීම	13
12.5 පහත දැක්වෙන ක්ෂේත්‍ර සඳහා මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ අධ්‍යාපනය ලබාදීම.....	13
12.6 සැලසුම් මත පදනම් වූ පරිසරික / සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන්	13
12.7 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීම	15
12.7.1 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවයන්, පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණය ප්‍රමිතීන් වලට අනුකූල වීම.....	15
12.8 නාය ස්ථානයට විශේෂිත හානිය අවම කිරීම	17
13. ව්‍යාපෘති ස්ථානය අධීක්ෂණය කිරීම.....	20
14. දුක්ගැනවිලි විමර්ශනය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය	21

15. තොරතුරු අනාවරණය කිරීම	21
---------------------------------	----

ඇමුණුම් ලැයිස්තුව

ඇමුණුම I: ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ	i
ඇමුණුම II: අපදා ස්ථානයේ ස්වභාවය සහ උපදේශන සේවාවන්	ii
ඇමුණුම III : පාර්ශ්වකරුවන් සමග පැවැත්වූ සාකච්ඡා වලදී අනාවරණය වූ කරුණු: කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය	iii
ඇමුණුම IV: රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගෙන් සහ පාරිසරික ආයතනවලින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා යෝජිත ක්‍රමවේදය	iv
ඇමුණුම V: අධ්‍යයන කණ්ඩායම	iv
ඇමුණුම VI: යොමු සටහන් ලැයිස්තුව	iv

රූපසටහන් ලැයිස්තුව

රූපය 1: යෝජිත නායයාම් අවම කිරීමේ ස්ථානයේ ඡායාරූපය.....	2
රූපය 2a: මාර්ගයේ බෝක්කු අංක 4/1 සහ 4/2 අතර ඉහල බෑවුම් කොටස	3
රූප 2b: මාර්ගයේ බෝක්කු අංක 4/1 සහ 4/2 අතර පහළ බෑවුම් කොටස	3
රූපය 2c: මාර්ගයේ බෝක්කු අංක 4/4 සහ 4/5 අතර ඉහල බෑවුම් කොටස	3
රූපය 2d: මාර්ගයේ බෝක්කු අංක 4/4 සහ 4/5 අතර පහළ බෑවුම් කොටස	3
රූපය: 2e. මගීන් සහ පදිකයින් පානීය ජලය ලබාගැනීම	3
රූපය 2f. ගිමන්හල පිටුපස වතුර ටැංකියකට යොමු කරන ලද නල මාර්ග	3
රූපය 3: වර්තමානයේ අවධානමට ලක්වී ඇති බෑවුම් ප්‍රදේශයේ සහ නිවාසවල රූපමය නිරූපණය	4

වගු ලැයිස්තුව

වගුව 1: අනුමැතීන් ලබා ගැනීම සඳහා නියමිත කාල නියමය	12
වගුව 2: සැලසුම් අදියරේදී පාරිසරික හා සමාජීය කරුණු සලක බැලීම	13
වගුව 4: ES & HS සමඟ අනුකූල වීම සඳහා කොත්‍රාත්කරුගේ අවශ්‍යතාව	16
වගුව 5: පාරිසරික හා සමාජීය / සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණය රාමුවට අනුව නාය ස්ථානයට විශේෂිතවූ හානි අවම කිරීමේ පියවර	17
වගු අංක 5: පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණ සැලැස්ම; ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළදී	20
වගුව 6: තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ යෝජිත සැලැස්ම	21
වගු අංක 7: තොරතුරු රැස් කර ගැනීම සඳහා සම්බන්ධ කරගත් ආයතන සහ නිලධාරීන්	22

කෙටි යෙදුම්

AIIB	ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව Asian Infrastructure Investment Bank
CEA	මධ්‍යයම පරිසර අධිකාරිය Central Environmental Authority
DFC	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව Department of Forest Conservation
DS	ප්‍රාදේශීය ලේකම් Divisional Secretary
DWLC	වන ජීවී දෙපාර්තමේන්තුව Department of Wild Life Conservation
EH & S	පරිසර හා සමාජ ආරක්ෂණ Environmental Health & Social
E & SU of PMU	පාරිසරික සමාජ ආරක්ෂණ හා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශය Environmental & Social Unit of Project Management Unit
E & S & H & S unit of PMU	ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ පාරිසරික හා සමාජ සහ සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂක ඒකකය Environmental & Social & Health & Safety Unit of Project Management Unit
ESMF	පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව Environmental and Social Management Framework
ESMP	පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම Environmental Social Management Plan
SSE & SMP	නිශ්චිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම Site Specific Environmental and Social Management Plan
GN	ග්‍රාම නිලධාරී Grama Niladhari
GOSL	ශ්‍රී ලංකා රජය Government of Sri Lanka
GSMB	භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය Geological & Mines Bureau
NBRO	ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය National Building Research Organization
RDA	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය Road Development Authority

1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකා රජය ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව (AIB) හා සම්බන්ධ වෙමින් එම බැංකුවේ මූල්‍ය ආධාර මත ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් 6ක දිස්ත්‍රික්ක 11ක නාය යෑම් සිදුවන ස්ථාන පිළිසකර කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය පරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණමය වශයෙන් AIB බැංකුවේ හා ලංකා රජයේ නීතිරීතිවලට අනුකූලව සිදුවිය යුතුය. ව්‍යාපෘතියේ ස්වභාවය සහ එහි ක්‍රියාවලිය සැලකිල්ලට ගනිමින් AIB බැංකුව අපේක්ෂා කරන පරිදි ඔවුන්ගේ පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති වලට අනුකූල වන පරිදි පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවක් (ESMF) සකසා ඇත.

පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවහි (ESMF) අරමුණු වන්නේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී AIB බැංකුවේ ආරක්ෂණ ක්‍රමවේද සහ ජාතික පාරිසරික හා සමාජ ප්‍රඥප්තිය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයන් සැපයීමයි. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය වශයෙන්; ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (ජා.ගො.ප.ස.) සමස්ත ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සකස් කරනු ලබන පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකරණ රාමුව, ව්‍යාපෘතියට අදාළ පාර්ශවයන් ඒ ආකාරයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

පාරිසරික , සමාජ , සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ තත්වයන් ව්‍යාපෘති ස්ථානයෙන් ස්ථානයට වෙනස් වන එබැවින් එවැනි වෙනස් වන නිශ්චිත තත්වයන් පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. එමනිසා පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවට අනුව පාරිසරික සහ සමාජයීය ඇගයීම් සඳහා එක් එක් නායයාම් ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ වාර්තා (SSE & SMP) සකසා ඇත. එම ස්ථානයේ විශේෂිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණය පිළිබඳ සැලසුම් මගින් විශේෂිත පිළිසකර ක්‍රමවේදයන්, සෞඛ්‍ය, සමාජ සහ ආරක්ෂණ කළමනාකරණය සම්බන්දයෙන් සලකා බැලිය යුතු අංශයන් පිළිබඳ ඉදිකිරීම් සහ මෙහෙයුම් කාලය තුළ අවශ්‍ය මග පෙන්වීම් ලබාදෙනු ඇත.

කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ විකල්ප මාර්ගයේ දකුණු පස නායයාම් අවම කිරීම සඳහා යෝජිත ආපදා ස්ථානයකි. එම ස්ථානය සඳහා විශේෂිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්මක් සකස් කර ඇත. ගැඹුරු පාරිසරික හා සමාජ අධ්‍යයනයකින් පසුව මෙම සැලැස්ම සකස් කර ඇත.

- I. ව්‍යාපෘති යට අදාළ කලාපයේ සංවේදී පාරිසරික හා සමාජීය අංග හඳුනා ගැනීම.
- II. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සැලකිය යුතු පාරිසරික හා සමාජීය බලපෑම් හඳුනා ගැනීම.
- III. හානිය අවම කරන පියවර යෝජනා කිරීම.
- IV. මෙම ව්‍යාපෘති යට අදාළ වන පාරිසරික සහ සමාජ නිරීක්ෂණ අවශ්‍යතා තීරණය කිරීම.
- V. ව්‍යාපෘති ය ක්‍රියාත්මක වන අතරතුර අදාළ පාරිසරික නියාමයන් හා ක්‍රියාපටිපාටීන් අධ්‍යයනය කිරීම.

2. නායයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ තොරතුරු සහ පිහිටීම පිළිබඳ විස්තරය

ස්ථාන අංක 11, ගොනු අංකය-4, කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය, විකල්ප මාර්ගයේ දකුණු පස ස්ථානීය තොරතුරු

- I. සබරගමු පළාතේ කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ කැගල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ 51/G මිපිටිය ග්‍රාම නිලධාරී වසම් යටතේ පරිපාලනමය කටයුතු සිදු කෙරේ. කැගල්ල විකල්ප මාර්ගයේ 4/2 සහ 4/1, සහ 4/4 සහ 4/5 බෝක්කු අතර පිහිටි බෑවුමේ සිරස් කැපුම් මත මෙම බෑවුම් අස්ථාවරත්වය පිහිටා ඇත.
- II. මෙම ස්ථානයට ආසන්නතම නගරය වන්නේ කැගල්ල නගරයි, එය 1.5 km ක් පමණ දුරින් පිහිටා ඇත.
- III. කාණ්ඩයන් දෙකෙහි GPS අගයන් වනුයේ 1 කාණ්ඩය 7.246643 N , 80.361954 E සහ 2 කාණ්ඩය 7.245740 N , 80.359610 E. (යොමුව: රූපය 1. ස්ථානයේ ගුගල් ඡායාරූපය.)
- IV. ඉඩම් හිමිකාරීත්වය මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට සහ පෞද්ගලික ඉඩම් වේ.

රූපය 1: යෝජිත නායයාම් අවම කිරීමේ ස්ථානයේ ඡායාරූපය:යොමුව . වැඩිදුර අධ්‍යයනය සඳහා ඩිරෝන් රූපය ඇමුණුම 1 ට ඇතුළත් කර ඇත.

3. නායයාම් ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු

කැමරා නගරය මගහැර යාම සඳහා අලුතින් ඉදිකරන ලද නව විකල්ප මාර්ගයක් සඳහා ඉංජිනේරුමය නොවන බැවුම් කැණීම් සිදු කිරීම හේතුවෙන් මාර්ගය දිගේ බැවුම් අස්ථාවර වීම් දාමයක් ආරම්භ විය. අධික වර්ෂාවක් සමඟ මෙම කොටසෙහි ඇතිවූ බැවුමේ අස්ථාවරත්වය නිසා දින ගණනාවක් තිස්සේ පාරවල් වසා දැමීමෙන් මාර්ගයේ ගමන් ගන්නා මගීන්ට තාවකාලික බාධාවන් මුහුණ දීමට සිදුවිය. වැසි සමයේදී නිතිපතා පස්/ ගල් පාෂාණ ආදිය බැවුමෙන් ඉවතට ඇදී එයි. අධික වර්ෂාපතනයක් ඇති අවස්ථාවලදී පහළටඇදී එන විශාල පස් කුට්ටි ජනතාවට ගමන් කල නොහැකි වන ආකාරයට මාර්ග අවහිර කරනු ලබයි. වර්තමානයේදී බැවුමේ විශාල කොටස් 2 ක් වන බෝක්කු අංක 4/1 හා 4/2 අතර සහ අනෙක් කොටස වන බෝක්කු අංක 4/4 හා 4/5 අතර බැවුම් අස්ථායී වී පවතී.

සිදුවූ හානියේ ස්වභාවය

සෑම බැවුම් අස්ථායී වන අවස්ථාවක දීම, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මාර්ගය භාවිතා කරන මගී ජනතාව සඳහා තාවකාලිකව මාර්ගය දින කිහිපයට වසා දමයි. එමෙන්ම නායයාම් හේතුවෙන් පහළ බැවුමේ වූ ගෙවල්, ගොඩනැගිලි කිසිවකට හානි නොවූ අතර තුවාලකරුවන් කිසිවෙකුත් වාර්තා නොවූහ. රූපය 2 බලන්න. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ රූප

රූපය 2a: මාර්ගයේ බෝක්කු අංක 4/1 සහ 4/2 අතර ඉහල බෑවුම් කොටස

රූපය 2b: මාර්ගයේ බෝක්කු අංක 4/1 සහ 4/2 අතර පහළ බෑවුම් කොටස

රූපය 2c: මාර්ගයේ බෝක්කු අංක 4/4 සහ 4/5 අතර ඉහල බෑවුම් කොටස

රූපය 2d: මාර්ගයේ බෝක්කු අංක 4/4 සහ 4/5 අතර පහළ බෑවුම් කොටස

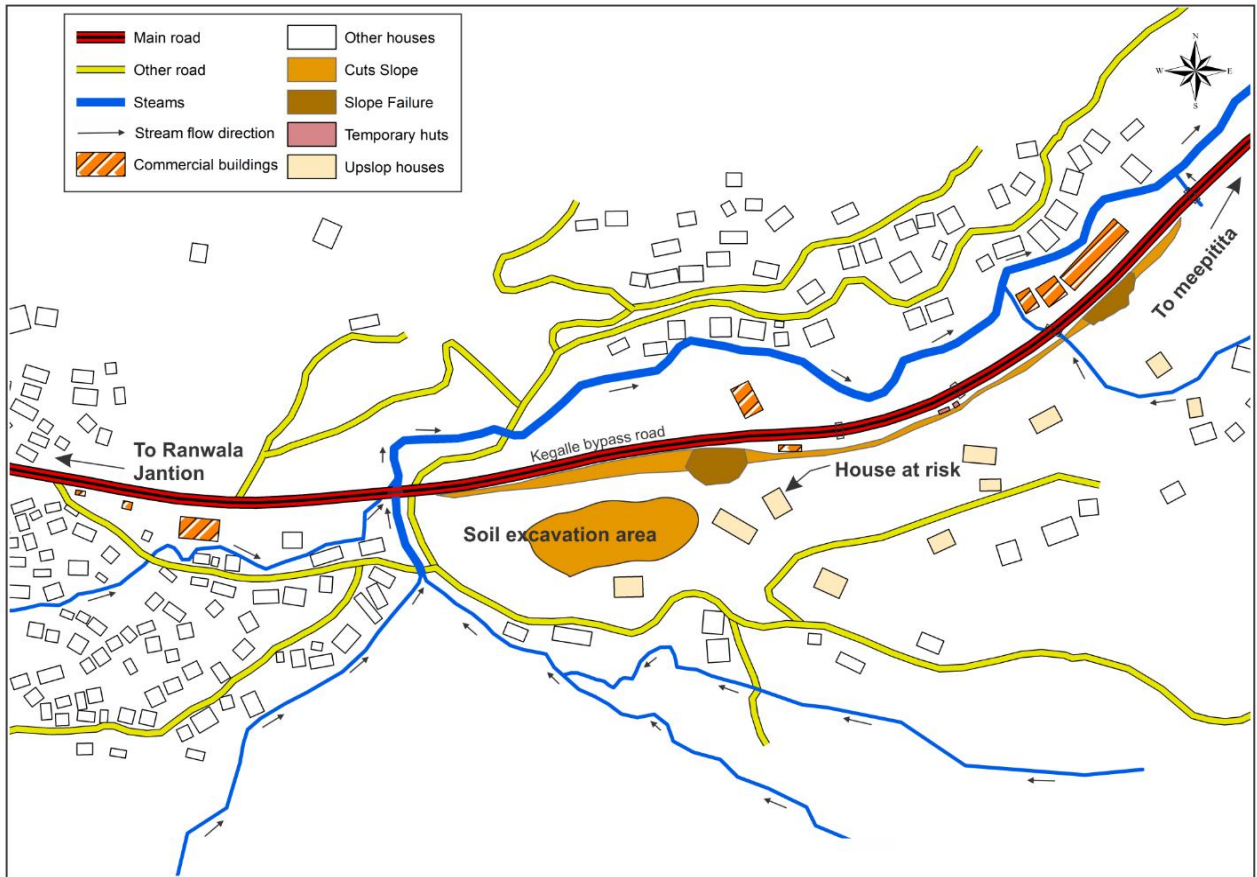

රූපය: 2e. මගීන් සහ පදිකයින් පානීය ජලය ලබාගැනීම

රූපය 2f. ගිමන්හල පිටුපස වතුර ටැංකියකට යොමු කරන ලද නළ මාර්ග

රූපය 2: ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ පින්තූර

රූපය 3: වර්තමානයේ අවධානමට ලක්වී ඇති බැවුම් ප්‍රදේශයේ සහ නිවාසවල රූපමය නිරූපණය

4. පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

ප්‍රදේශය සඳහා වන නායයෑම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම මත පදනම්ව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් රථවාහන සඳහා මාර්ගය වසා දමයි. දින ගණනාවක් සඳහා මාර්ගය වසා තැබෙන අතර සුන්බුන් ඉවත් කර අවදානම් තත්වය පහව ගිය පසුව මාර්ගය නැවත විවෘත වේ. බැවුම් ශීර්ෂයෙහි පිහිටි නිවාස අවදානම් ලෙස සලකා අනාරක්ෂිත කාල පරිච්ඡේදය තුළදී එම ගොඩනැගිලි වලින් ඉවත් වන ලෙස නිවැසියන්ට දැනුම් දෙනු ලැබීණි.

ඉවත් කිරීම

ඉහළ අවදානමට ලක්වූ ඉහළ බැවුමේ පිහිටි එක් නිවසක පදිංචිව සිටින (වික්‍රමාරච්චිගේ මහතාගේ නිවසේ) නිවැසියන්ට, අවධානම් අනතුරු ඇඟවීම් වලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් දැඩි වර්ෂාපතන සිදුවීමටදී තාවකාලිකව වෙනත් ස්ථානයක නවාතැන් ගෙන සිටීමට දන්වා ඇත. නිවාස හිමියන් නිවෙස් ඉවත් වී අනතුරුව අවදානම් සිද්ධිය අවසන් වූ වහාම ඔවුන්ගේ මුල් ස්ථානයට පැමිණේ.

5. නාය ප්‍රදේශය හ සහ නාය අවට ප්‍රදේශය පිළිබඳ විස්තර සහ වර්තමාන අවදානම් මට්ටම

- මෙම ප්‍රදේශය බැවුම් සහිත ජනාවාසි ප්‍රදේශයකි. කැගල්ල නගරයේ විකල්ප මාර්ගයේ මෙම බැවුමේ පාදම ප්‍රදේශය හරහා ගමන් කරයි.
- මෙම භූමිභාගයෙහි, පහළ බැවුම බොහෝ සෙයින් පැතලි ප්‍රදේශයක් සිට මදක් බැවුම් බිමකට මෙන්ම ඇළ මාර්ගයක් දක්වාත් පැතිර ඇත.
- ඉහළ බැවුම් ප්‍රදේශය විශාල වශයෙන් පුද්ගලික අයිතිය සහිත නේවාසික ඉඩම් වේ. කපන ලද බැවුමට පහළින් තාවකාලික නිවාස කිහිපයක් ඇත.

- 2014 වසරේදී මාර්ගයේ ඉදිකිරීමෙන් පසු අවන්හල්, නිවාස ආදිය කිහිපයක් පහළ බැවුමේ ගොඩනැගී ඇත.

මේ වන විටත් බැවුම් බිමෙහි බෝක්කු අංක 4/4 සහ 4/5 කොටස් වල ඇති ජීරණය වූ පාෂාණ හා ඉරි තැලීම් සහිත පාෂාණ කැබලි හේතුවෙන් මාර්ගයේ ගමන් කරන මගීන්ගේ ආරක්ෂාව දැඩි අවදානමකට ලක් වී ඇත. එබැවින් දැඩි වර්ෂාපතන සිදුවීම්වලදී බැවුම් අස්ථාවරභාවය සඳහා ඉහළ අවදානමක් පවතී. මෙම තත්වය මගින් සඳහා අවදානම් සහිතයි.

6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් මගින් බලපෑමට ලක්වන අවට පරිසරයේ සංවේදී ඒකකයන් පිළිබඳව කෙටි හැඳන්වීමක්

රන්වල සිට මිපිටිය දක්වා දිවෙන විකල්ප මාර්ගයේ දකුණු පස නායයාම් ප්‍රදේශය පිහිටා ඇත. ශීර්ෂ ප්‍රදේශයේ වගා ස්වරූපය බොහෝ විට ඉතා හොඳින් වර්ධනය වූ ගස් ආවරණ සහිත ගෙවතු වේ. මාර්ග සකස්කිරීම නිසා ශාක ස්ථරය විනාශ වීම නිසා අධික වැසි අවස්ථාවන් හිදී බොහෝ ශාක ඉදිරි පාෂාණ සමඟ පහලට ගලා බසී. මාර්ගය සකස් කිරීම නිසා බෝක්කු අංක 4/1 සහ 4/2 අතර බැවුම් දැඩි ලෙස විනාශ වී ඇති අතර ඒවා තවමත් සිදු වෙමින් පවතී. බෝක්කු අංක 4/1 සහ 4/2 බෝක්කුවෙහි බැවුමේ පාදම ප්‍රදේශයේ "ගිම්න්හල" නම් කුඩා අවන්හලක් පිහිටා ඇත. මෙම අස්ථායී බැවුම ඉදිරිපිට රියදුරු පුහුණුව සඳහා භාවිතා කරන ලද බිම් කැබැල්ලක් පිහිටා ඇත. ඊළඟ ස්ථානය පිහිටා ඇත්තේ බැවුමේ 4/4 සහ 4/5 බෝක්කු අතර ප්‍රදේශයේ හීදී ය. මෙම කොටසෙහි බැවුමේ පහළ ප්‍රදේශයේ තාවකාලික වෙළඳසැලක් පිහිටා තිබේ. 4/4 සහ 4/5 බෝක්කුව අතර බැවුම් කොටස ඉදිරිපිට ජානකි නමින් හඳුන්වන හෝටලය සහ "Sleek Daffodil" නම් අවන්හල පිහිටා ඇත.

මෙම ප්‍රදේශය දැනටමත් ජනාවාසී ප්‍රදේශයකි. ප්‍රදේශය තුළ කැලෑ ප්‍රදේශ, වනජීවී සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ හෝ පරිසර සංවේදී නොමැත.

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීම නිසා අවදානමට ලක් විය හැකි පාරිසරික සහ සමාජීය අංග:

- i. මාර්ග තදබදය සහ මගීන්ට බලපානු ඇත.
- ii. පහළ බැවුමේ පිහිටි ගිම්න්හල් ආපනශාලාවට සහ ජනතාවට මෙන්ම ඔවුන්ගේ ජීවනෝපායන්ටද බලපානු ඇත.
- iii. "Sleek" හෝටලයේ කාර්යයන් සඳහා බලපානු ඇත.
- iv. ඉහල බැවුම් ප්‍රදේශයේ නිවෙස් වල පදිංචිකරුවන් හට බලපානු ඇත.
- v. ගංගා ආශ්‍රිත පාරිසරික විද්‍යාව හා එහි ජලයේ ගුණාත්මකභාවයට බලපානු ඇත.
- vi. වර්තමානයේ ජනතාවට ජලය සපයන අස්ථායී බැවුමේ පිහිටි උල්පත් ජල කිහිපයක් සහ සැපයුම් නළ මාර්ග සඳහාද බලපානු ඇත.
- vii. ඉහල ප්‍රදේශයේ නිවාසයන්හි භූගත ජල ප්‍රභවයන්ට බලපානු ඇත.

7. යෝජිත පිළිසකර කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන්

යෝජිත අවදානම අවම කිරීමේ කාර්යයන් බොහෝ දුරට ජලාපවහන කාණු පද්ධති වැඩි දියුණු කිරීමට හා බැවුම් ශක්තිමත් කිරීමට යොමුවනු ඇත. මෙහිදී නිවැරදි ජලප්‍රවාහ කලමනාකරණයක් හරහා ගලයන ජලය ගෙනයාමටත් පෘෂ්ඨික ජලප්‍රවාහන පද්ධතියක් වෙතට යොමු කිරීම සඳහා ස්ථිර ව්‍යුහයන් ඇතුළත් වනු ඇත. අස්ථායී කාන්දු වන ප්‍රදේශයේ ජල තලය අඩු කිරීම සඳහා තිරස් ජලාපවහන පද්ධති ඇතුළත් කිරීම ද ජලාපවහන වැඩිදියුණු කිරීමේ දී සැලකිල්ලට ගනු ඇත. මෙම අංශය සඳහා වන අවධානම අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් ලෙස රැඳවුම් බිත්ති, පාංශු ස්තරයට ඇණ සවිකිරීම සහ ජලය සමග තෘණ බිජ ඉසීම ඇතුළත් වනු ඇත.

8. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ සමාජපාරිසරික බලපෑම් හා අවදානම් හඳුනා ගැනීම ,

8.1 හිතකර බලපෑම්

අවදානම අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග මගින් වර්තමානයේ මාර්ගයේ අස්ථායී බැවුම් ප්‍රදේශ ස්ථාවර කර මගීන්ගේ ආරක්ෂාව සහතික කරනු ඇත. එවිට වැසි සමයේදී මාර්ගය වසා දැමීම සිදු නොවන අතර නගර අතර මනා සම්බන්ධතාවයක් සඳහා ඉඩකඩ ලැබෙනු ඇත. මෙම විකල්ප මාර්ගය කැගල්ල නගරය මහහැර ගමන් කිරීම සඳහා භාවිත වන මාර්ගයකි. මෙම මාර්ගය මධ්‍යම පළාත, උතුරු, උතුරු මැද පළාත්වල මෙන්ම මහනුවර, කුරුණෑගල, අනුරාධපුරය වැනි ආගමික, අධ්‍යාපන හා ව්‍යාපාරික නගර වැනි බොහෝ

පළාත් අතර සම්බන්ධතාවයන් ගොඩනගන අතර ගමන් කරන කාලයද සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කරයි. එසේම උතුරු සහ මධ්‍යම කඳුකර ප්‍රදේශ (නුවරඑළිය) වලට සංචාරය කරන බොහෝ සංචාරකයින් මෙම මාර්ගය භාවිතා කරයි. බොහෝ මගීන් ගමන් කිරීමට පහසු මාර්ගයක් ලෙස මෙම මාර්ගය භාවිතා කරයි. විකල්ප මාර්ගය දිවා රාත්‍රී කාර්යබහුල අවස්ථාවන්හි වසා තිබේ නම්, එය අතරතුර කැගල්ල නගරය තුළ විශාල රථවාහන තදබදයක් නිර්මාණය කරනු ඇත. එබැවින්, මෙම ස්ථානයේ අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු වාහන ගමනාගමනය බාධා ඇති නොවීමට හා මාර්ග අතර සම්බන්ධතාවය තහවුරු කිරීම සඳහා අතිශයින් වැදගත් වන අතර වැසි සමයේදී මගීන්ගේ ආරක්ෂාව මෙමගින් වැඩි වේ. තවද, සංචාරක කර්මාන්තය, ආර්ථික කටයුතු සහ වෙනත් සංස්කෘතික හා ආගමික කටයුතු සඳහාද විශාල වශයෙන් මෙම අවම කිරීමේ කටයුතු මගින් ප්‍රතිලාභ ලබනු ඇත.

8.2 අභිතකර බලපෑම්

අවදානම අවම කිරීමේ වැඩ කටයුතු දැනට බැවුමේ අස්ථාවර වීමෙන් බාධා ඇති වී තිබෙන ප්‍රදේශයකට සීමා වී ඇත. එබැවින්, අභිතකර බලපෑම් බෙහෙවින් ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට පමණක් සීමා වී පවතී.

8.2.1 ඉඩම් සහ ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු වලට ඇති ප්‍රවේශ මාර්ග අවහිර වීම

අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු බොහොමයක් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සතු මාර්ගය දෙපස වෙන්කිරීම වල හා පුද්ගලික ඉඩම් වල සිදු කරනු ලැබේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඔවුන්ගේ දේපලෙහි අනාගත සංවර්ධන අවස්ථාවන් අහිමි වනු ඇත. මෙම ඉඩම් දැනටමත් කිසිදු ඵලදායී කටයුත්තක් සඳහා භාවිතයට ගැනීමට නොහැකි වී ඇත. එබැවින් ඔවුන්ගේ සංවර්ධන අවස්ථාවන් දැනටමත් අහිමි වී ඇත. මෙම ඉඩම් වැඩි අවදානම් ලෙස වර්ග කර ඇති බැවින් අනාගත සංවර්ධනයට ඉඩ නොලැබේ. ඉදි කිරීම් අදියර තුළදී නිවැසියන් හා බැවුමේ ඉහළ සහ පහළ භාවිතා කිරීම් බැවුමේ අස්ථාවරත්වය හේතුවෙන් ඇති වන අවදානම නිසා ඉවත් කිරීමට සිදුවනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, ස්ථායීකරණ කටයුතු අවසන් වූ විට ඉඩම් හිමියන්ට විනාශකාරී නොවන ආකාරයට ඉඩම් පරිහරණ සඳහා මෙන්ම ඉඩම් පරිහරණයෙන් ලබා ගන්නා නිෂ්පාදන ලබාගැනීමට ආදිය සඳහා ඉඩ ලබා දේ. ඉඩම් හිමියන්ට ඉඩම් වෙත ප්‍රවේශ විය හැකි නමුත් ඉඩම් පිළිබඳ වන අනාගත සංවර්ධන කටයුතු දැඩි ලෙස පාලනය කරනු ලැබේ.

අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු අතරතුරදී පහල බැවුම ආසන්නයේ යම් ආර්ථික කටයුතු සහ ජලය භාවිතා කිරීම් සඳහා බලපෑම් එල්ල විය හැකිය. බෝක්කු 4/2 සහ 4/1 අතර වෙන්කරන ලද ඉඩම් කොටසෙහි වන බැවුමේ පහල කොටස ආසන්නයේ පිහිටි හර්ෂ ශ්‍රී විජේතුංග මහතාට අයත් "ගිමන්හල" ඉවත් කළ යුතුය. කෙටි කාලීන විවේක ස්ථානයක් ලෙස මගීන් විසින් මෙම ස්ථානය භාවිතා කරනු ලැබේ. එමෙන්ම මෙම ස්ථානයේ බොහෝ වාහන නතර කර රියදුරන් කෙටි විවේකයක් ලබා ගනියි. ජල ප්‍රභවයන් බොහොමයක් ජලය වර්තමානයේ මගීන් විසින් සේදීමට සහ පිරිසිදු කිරීම් සඳහා ජල මූලාශ්‍රයක් ලෙස භාවිතා කරනු ලැබේ. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඒවා ඉවත් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

8.2.2 ශාක හා සතුන්ට සිදුවිය හැකි පාරසරික හා ජීව විද්‍යාත්මක බලපෑම්

අවධානම අවම කිරීමේ කටයුතු සඳහා බෝක්කු 4/1 සහ 4/2 කොටසෙහි අස්ථායී බැවුමේ ශීර්ෂය මත ඇති වෘක්ෂලතා තීරයක් ඉවත් කිරීමට සිදුවනු ඇත. මෙම ප්‍රදේශයේ කිතුල්, අඹ, පුවක් වැනි වෘක්ෂලතාදිය මෙන්ම යටි ස්ථරය තෘණ විශේෂයකින් සමන්විතයි. කෙසේ වෙතත්, බොහෝ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් දැනටමත් අස්ථායී හෝ බාධාකාරී බැවුම් අංශ මත සිදු වනු ඇති බැවින් මෙම භූමියේ පරිසර පද්ධති මත ඇති වන බලපෑම් ස්ථානීකරණය වනු ඇත.

8.2.3 ප්‍රදේශයේ ජල මාර්ග රටාවන්ට සිදුවිය හැකි බලපෑම්

බැවුම අවම කිරීම මගින් ජලාපවහනය වැඩිදියුණු කිරීමකට ලක් වේ. මේ නිසා ජලය තලය අඩු වී ශීර්ෂ ප්‍රදේශයේ දැනට ක්‍රියාකාරී උල්පත් වියළී යාමේ අවදානම පවතී. ඉහළ බැවුමේ ළිං තිබේ නම් ඒවා වියළී යාමට ඇති හැකියාව ඉහළය. වර්ෂා කාලවලදී ඇළ දොළ හි අධික ප්‍රවාහයන් ඇති වේ. කෙසේ වෙතත් බලපෑම් බොහෝ දුරට බැවුමේ මෙම කොටසට සීමා වී ඇත.

8.2.4 පාංශු බාදනයේ බලපෑම සහ ගංගා පතුල වෙනස්වීම

බැවුම් කැණීම්වල දී හිස් මතුපිට නිරාවරණය වීම හේතුවෙන් වැසි සමයේදී අවම කිරීමට ලක්වන බැවුම් ප්‍රදේශය බාදනයට ලක් විය හැකිය. බැවුමේ විශාල ප්‍රදේශයක් කැණීම් කළ විට ඇතිවෙන අවසාධිත, මතුපිටින් ගලා යන ජලධාරාව මගින් ආසන්නයේ පිහිටි ඇළ මාර්ග වෙතට පැමිණේ. එබැවින්, මෙම ස්ථානයේ බැවුම බාදනය මගින් සුවිශේෂී බලපෑමක් ඇති වේ.

8.2.5 ඉදිකිරීම් කටයුතු නිසා සිදුවන ජල දූෂණය මගින් ඇතිවිය හැකි බලපෑම

බැවුම් සකස් කිරීම / බැවුම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේදී දිය ඇලි හා පවත්නා ජල මාර්ගවල රොන්මඩ තැන්පත් වීම සහ මණ්ඩි බැසීම අපේක්ෂා කළ හැකිය. යන්ත්‍රෝපකරණවලින් තෙල් හා වෙනත් හානිකර ද්‍රව්‍ය / දූෂක නාශක බැහැර කිරීම, තාවකාලික ගබඩා ටැංකි වලින් වන කාන්දුවීම් , සෂ අපද්‍රව්‍ය සහ ජලාපවහන බැහැරකිරීම / දහනය කිරීම මගින් ඇළ දොළ වල ජලයේ ගුණාත්මකභාවයට අහිතකර බලපෑම් ඇතිවිය හැකිය. වේගනාන්විතව හෝ අපරික්ෂාකාරීව ඉදිකරණ හා අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය (සිමෙන්ති/ පාංශු ශක්තිමත් කිරීම සඳහා භාවිතා කරන වෙනත් දියර බදාම) පාශ්ඨ ජලය හා මිශ්‍ර වීම තාවකාලිකව ජල තත්ත්වයේ පරිහානියට හේතු වන අතරම, පහළ ජලධාර වල අනවශ්‍ය ද්‍රව්‍යයන් එකතු වේ.

අධික විලයනයක ඔක්සිජන් ඉල්ලුම, රසායනික ඔක්සිජන් ඉල්ලුම, අවලම්භිත සන ද්‍රව්‍ය, තෙල් හා ගිස් ආදිය මගින් මෙම ඇළ දොළහි දූෂණය අධික ලෙස ඉහළ යා හැක. මෙම බැහැර කිරීම් මගින් බීමට, නැමට සහ ජලජීවී වගාවන් සඳහා නිරණය කරන ලද ජලයෙහි ප්‍රමිතියේ සම්මතයන් ඉක්මවා යනු ඇති අතර ජල තත්ත්වයේ අවම ප්‍රමිතීන් පවා උල්ලංඝනය කරයි. එබැවින් ඉදිකිරීම් අවධියේදී අපවිත්‍ර ජලය හා අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමෙන් ජල ප්‍රමිතියට වන බලපෑම එම ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී වේ.

8.2.6 ඉදිකිරීම් කාලසීමාවේදී අක්‍රමවත් (එළිමහන් ස්ථාන) වැසිකිලි භාවිතය නිසා ජලය මගින් සිදුවිය හැකි ලෙඩරෝග බෝවීම

මෙම භූමි භාගය මාර්ගයේ පසෙකින් සහ නේවාසික ප්‍රදේශයක පිහිටා ඇති බැවින් කොන්ත්‍රාත්කරුගේ ශ්‍රම බලකාය විසින් විවෘතව මළපහ කිරීමට ඇති සම්භාවිතවය අවම වේ.

8.2.7 පහල ගංගා ප්‍රදේශයේ ජලය පරිහණය කරන්නන් හට ඇතිවියහැකි බලපෑම

නායයෑම් කලාපය තුළ උල්පත් හා ජල ප්‍රභවයන් වියළීම සඳහා අවදානමක් ඇත. වියළි කාලවලදී ජල හිඟයක් පැවතිය හැකිය. ඉදි කිරීමේ අදියරේ දී ජල මූලාශ්‍ර භාවිතා කිරීමට මගීන්ට නොහැකි වනු ඇති අතර ඉන්පසු ඉහල ප්‍රදේශයේ ඇති උල්පත් ස්ථිර ලෙසම වියළීමේ අවදානම පවතී. කෙසේ වෙතත්, නිරීක්ෂණ වාරිකාවකදී නිවාස සඳහා නළ ජල සැපයුම් පවතින බව අනාවරණය විය. එබැවින් ගෘහස්ත ජල පරිභෝජනය සඳහා වන බලපෑම සිදු වන්නේ ප්‍රදේශයේ ජල මූලාශ්‍ර භාවිතා කරන අයට පමණි.

තව ද, රොන්මඩ සමඟ ගලායන අපධාවය එම ස්ථානයට ආසන්නව ගලා යන ගංගා ප්‍රවාහයන්හි ජලය දූෂණය කරමින් එහි ජලයේ ගුණාත්මකභාවය අඩුකරනු ඇත. මෙම ජල ප්‍රවාහයේ ජලජ පරිසරය මත ස්ථානීය වශයෙන් සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇතිවිය හැකිය.

8.2.8 සන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේදී ඇතිවන ගැටළු

ඉදිකිරීම් කාලය තුළ නිසි පරිදි බැහැර කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් නොමැති නම් සන අපද්‍රව්‍ය ක්ෂණිකව බැහැර කිරීම තුළින් ජලය සහ පස දූෂනය වී විවිධ පාරිසරික බලපෑම් ඇති විය හැකිය. ඉදිකිරීම් කාලය තුළ නිසි සන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් භාවිතා නොකළ හොත් මෙම බලපෑම සුවිශේෂී වනු ඇත.

8.2.9 වායු දූෂණය හේතුවෙන් සිදුවන බලපෑම

වායු දූෂණයට දායක වන ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම් වනුයේ: ඉඩම් එලි කිරීම, ඩීසල් එන්ජින් ක්‍රියා කරවීම, කැනීම, ගිනි තැබීම සහ ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය සහිත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය සහ විෂ සහිත ද්‍රව්‍ය සමඟ (පිපිරුම් රසායන ද්‍රව්‍ය) වැඩ කිරීම ආදියයි. ඉදිකිරීම අතරතුරදී, කොන්ක්‍රීට්, සිමෙන්ති, ලී, ගල්, සහ සිලිකා වලින් ඉහළ මට්ටමේ දූවිලි ඇති කරයි. ශීර්ෂ ප්‍රදේශය තුළ ඇති නිවෙස් වල සිටින නිවැසියන් වායු

දුෂණයට සෘජුව නිරාවරණය වීමේ සම්භාවිතාවය ඉහළය. තවද, වායු දුෂණය මාර්ගයේ පදිකයින් / මගීන් කෙරෙහි ද බලපෑම් ඇති විය හැකිය. මාර්ගයේ අඛණ්ඩ අවන්හල් පිහිටා ඇත. වායු දුෂණය නිවැසියන්ට මෙන්ම පාරිභෝගිකයින්ටද බලපානු ඇත.

8.2.10 ඉදිකිරීම් වලදී ඇතිවන ශබ්දය දුෂණය, කම්පන, පිපිරීම් වැනි බලපෑම්, හේතුවෙන් ගොඩනැගිලි වලට හා යටිතල පහසුකම් වලට ඇති විය හැකි හානි

සට්ටනය වන විවිධ පාෂාණ කොටස් කිහිපයක් ඉවත් කිරීම සඳහා පිපිරවීම් භාවිතා කරනු ඇත. සන බාදනයට ලක්වූ පාෂාණ ඉවත් කිරීම සඳහා කැණීම් , තිරස් කාණු සඳහා විදීම සහ පාෂාණ අඟුළු දැමීම මගින් විශාල ශබ්දයන් හා භූමි කම්පන ඇති කරයි.

ශබ්දය හා කම්පනයන් මගින් ශීර්ෂ ප්‍රදේශයේ පිහිටි නිවෙස් සඳහා බලපෑම් සිදුවනු ඇත. ඉහත සඳහන් ඉදිකිරීම් කටයුතු වලට අමතරව යන්ත්‍රෝපකරණ වලනය කිරීම හා පැටවීම සහ බැම වැනි දැඩි සෝෂාකාරී ක්‍රියාකාරිත්වයන් තුළදී මාර්ගයේ ගමන් කරන මගීන් සහ ආපනශාලාවන්ට පැමිණෙන්නන් ශබ්දය ඉහළ යාමේ අවදානමට ලක් වනු ඇත.

8.2.11 වැඩබිමේ සේවකයන් හා අවට ප්‍රදේශවාසීන් අතර ඇතිවිය හැකි නොසන්සුන් තත්වයන්

ඉදිකිරීම් ස්ථානයේ සේවකයන්, ගම්වැසියන් සහ ආපනශාලාහි පුද්ගලයන් අතර ආරවුල් ඇති විය හැකිය.

8.2.12 සේවක නේවාසික කඳවුරු සහ අනෙකුත් ස්ථානීය අවශ්‍යතාවයන්

කඳවුරු තුළ ඇති සෂ අපද්‍රව්‍ය හා කසල ඉවත් කිරීම නිවැරදිව සකස් නොකිරීමෙන් අවට ප්‍රජාව වෙත එය පීඩාවක් වනු ඇත.

8.2.13 ඉදිකිරීම් අතර තුර ප්‍රදේශවාසීන් වැඩ බිමට ඇතුළු වීම හේතුවෙන් ඔවුන්ට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අවදානම් තත්වයන්

විදීම, බෝර දැමීම සහ කැණීම් යන්ත්‍ර වැනි අධික අවදානමක් සහිත ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වන යන්ත්‍රෝපකරණ මෙම වැඩබිමෙහි තිබිය හැකිය. මෙම වටපිටාව තුළ පුහුණු ශ්‍රම බලකායක් පමණක් සුරක්ෂිතව කටයුතු කරනු ඇත. අනවසර පුද්ගලයින් මෙම වැඩබිමට පිවිසෙන්නේ නම්, බර යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් සිදුවිය හැකි හදිසි අනතුරුවලට ලක්වීමේ අවදානම තිබිය හැකිය.

8.2.14 පුපුරන ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් අනතුරුදායක ද්‍රව්‍ය

පාෂාණ පිපිරීම අපේක්ෂා කරන අවස්ථාවන්හි පුපුරණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ හැකිය. අනාරක්ෂිත භාවිතය නිසා මෙය අවදානමකට ලක් විය හැක. මෙම මෙහෙයුම් අස්ථාවර බැවුම් මත සිදු කරන බැවින් පුපුරණ ද්‍රව්‍ය අනිසි ලෙස භාවිත කිරීමෙන් සහ පාෂාණ කැබලි හේතුවෙන් සිදුවන අනතුරු සඳහා සුවිශේෂී අවදානමක් ඇත.

8.2.15 ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර සිදුවන මාර්ග තදබදය සහ පදිකයින්ගේ ආරක්ෂාව

ඉදි කිරීම් අදියර තුළදී ගමන් කරන යාන්ත්‍රෝපකරණ, බර පටවාගෙන යන වාහන, ට්‍රැක් රථ ආදියෙන් බොහෝ විට මාර්ගය අවහිර කරනු ලැබේ. බොහෝ දුරට අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු බැවුම්වල ඇති කුඩා ඉඩ ප්‍රමාණයන්හි බර යන්ත්‍රෝපකරණ, ට්‍රැක් රථ හා බර පටවාගෙන යන වාහන ආදියෙන් මාර්ගයේ ගමන් ගන්නා මගීන්ට සහ පදිකයන්ට බාධා කිරීම් සිදුවිය හැකි අතර ඔවුන්ගේ ජීවිතයටද දැඩි අවදානමක් ඇත. කැණීම් සහ පාෂාණ ඉවත් කිරීමේදී ලිහිල් පාෂාණ මාර්ගය මතට වැටීම මාර්ගයේ ගමන් ගන්නා මගීන්ට අවදානමක් ඇති කරනු ඇත.

8.2.16 ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී සේවකයන්ගේ ආරක්ෂාව

ඉදිකිරීම්වලදී බර යන්ත්‍රෝපකරණ සීමිත වැඩ අවකාශයක් තුළදී භාවිතා වනු ඇත. වාහන වලින් සිදුවන අනතුරු හා ඉදිකිරීම් යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් සිදුවන අනතුරු අවදානම ඉතා ඉහළ ය. තවදුරටත්, මෙම ස්ථානය, කාලයෙන් කාලයට සිදුවන විශාල ජල කාන්දු වීම්, සුන්බුන් හා ගල් කැබලි කැඩී යාම සමග මේ

වන විටත් අස්ථායී වීම වැඩි වී ඇත. බැවුම් පිළිසකර කිරීමේ අදියරේදී මෙම අවදානම වැඩි විය හැක. තව ද, කම්කරුවන්ට මෙම බැවුම මත නැගීම සඳහා පලංචි මත වැඩ කිරීමට සිදු විය හැකිය. කම්කරුවන් සිදුවිය හැකි සෑම අනතුරක් සඳහාම අවදානමට ලක්විය හැකි අතර එබැවින් සුළු සිදුවීමක් පවා මෙම වැඩබිම් සඳහා ඉතා වැදගත් ය. ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරු බාල වයස් කම්කරුවන් (ළමයින්) වැඩ කිරීමට යෙදවිය හැකි අතර එමගින් බරපතල අනතුරු හා තුවාල සිදුවිය හැක.

9. මහජන උපදේශයන්- පවත්වා ඇති හෝ පැවැත්වීමට නියමිත උපදේශන සේවාවන්

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් නිරීක්ෂණ වාරිකාව අතර නායයාමේ ශීර්ෂ ප්‍රදේශයේ නිවෙස්වල වාසය කරන පුද්ගලයින් (ඩබ්. ඒ. ඩී. වික්‍රමාරච්චි, කේ.එස්.පී. සුබසිංහ සහ එස්.ඒ.ඒ.පී. සමරසිංහ යන මහත්වරුන්) හමු විය. මෙම ව්‍යාපෘති ය පිළිබඳව ඔවුන් දැනුවත් වූ අතර ඒ සඳහා ජනතාව විරෝධය පල කර සිටියේ නැත.

4/1 සහ 4/2 අතර බෝකිකු කොටසෙහි පහල බැවුම අසලම ඇති තාවකාලික ගොඩනැගිල්ලක පිහිටි “ගිමන්හල” නැමැති අවන්හල් හිමිකරු වන ශ්‍රී විජේතුංග මහතාගෙන් විමසීමක් කරන ලදී. ඔහු පවසන පරිදි ඔහු ආපනශාලාව පවත්වාගෙන යාම සඳහා ප්‍රාදේශීය සභාව සඳහා බද්දක් ගෙවයි. මෙම ගොඩනැගිල්ල හානියට හෝ ඉවත් කළ හොත් මෙම ව්‍යාපාරය මත යැපෙන පවුල් 05 කට පමණ විශාල පාඩුවක් වනු ඇත.

ජා.ගො.ප.ස.(NBRO) විසින් කළ සංචාරය අතරතුරදී “Sleek Daffodil” හෝටලයේ කළමනාකරු වන ඩබ්. කුමාරසිංහ මහතා සමඟ සාකච්ඡා කල අතර පහත දැක්වෙන කරුණු පිළිබඳ ඔහු තම අවධානය යොමු කෙළේය. 300-400 ක පමණ පිරිසක් සමඟ හෝටලයේදී පවත්වන ලද ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු බාධාවක් නොවිය යුතුය. යන්ත්‍ර මගින් නිකුත්වන ශබ්දය මිනිසුන්ට හිරිහැරයක් විය යුතු නැත. එසේම රථවාහන කළමනාකරණය, ආරක්ෂිත උපදෙස් පුවරු සහ නිරීක්ෂකයෙකු අවශ්‍ය බව ඔහු අවධාරණය කරන ලදී.

9.1 පාර්ශවකරුවන් සමඟ පවති උපදේශන සේවාවන් වලදී ඇති වූ එකඟතාවයන් හා නිර්දේශයන්. (යොමුව: ඇමුණුම III)

10. විශේෂිත පාරසරික හා සමාජීය බලපෑම්: ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ විශේෂිත ක්‍රියාමාර්ග හෝ මැදිහත් වීම් අවශ්‍ය වන සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් හෝ අවදානම් ඇතිවත් අංශයන්

10.1 ජලය සහ තෙත් බිම් සඳහා ඇති බලපෑම් (ඇල මාර්ග, ගංඟා හා අනෙකුත් ජල ධරයන් විශේෂයෙන් ඉදිකිරීම් ස්ථානයෙන් පහල ගංඟා ප්‍රදේශ අපවිත්ර වීම් හා එහි තත්වය වෙනස්වීම නිසා ඇතිවන ගැටළු). නායයාම් ස්ථානය ඉදිකිරීම / පිළිසකර කිරීම තුලින් ඇතිවන දිගුකාලීන බලපෑම් සහ විය හැකි බලපෑම්

අලංකාර බව නැති වී යාම / බැවුම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේදී ඇතිවන පස් සහ සුන්බුන් ඉවත් කිරීමේදී සියුම් පාෂාණ සහ රොන්මඩ පවත්නා ජල ප්‍රවාහයන්ට සේදී යාම සහ පහල ජල මාර්ගයන් හි රොන්මඩ තැන්පත් වීම අපේක්ෂා කළ හැකිය. යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් තෙල් හා වෙනත් හානිකර ද්‍රව්‍ය / දූෂක නාශක අනිසි ලෙස බැහැර කිරීම, තාවකාලික ගබඩා ටැංකි වලින් සිදුවන කාන්දු වීම්, සෑම අපද්‍රව්‍ය සහ ජල අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම/ කම්කරු වැඩබිම් වලින් ඉවතලන කැලිකසල මගින් දිය ඇලි වල මතුපිට ගුණාත්මකභාවය මත අහිතකර බලපෑම් ආදිය ඇතිවිය හැකිය.

10.2 බාධනයෙන් වන බලපෑම සහ ගංඟා පතල වෙනස් වීම

පාරිසරික ගලායාම, ඇළ දොල ඉවුරු / පත්ල සහ ජලජ පරිසර පද්ධති මත ඇතිවන බලපෑම ස්ථානීය වශයෙන් වැදගත් වේ.

10.3 ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් සඳහා වන බලපෑම් (විශේෂයෙන් මාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග කාවකාලික අවහිර වීම, රථවාහන තදබදය පිළිබඳ අවදානම)

සතියේ කාර්යාල වේලාවන් තුළදී , පාසල් කාලවලදී, නිවාඩු දිනවල, වන්දනා සමය තුළ සම්පූර්ණයෙන් / අර්ධ වශයෙන් මාර්ගය වසා දැමීම හේතුවෙන් ඇතිවන රථ වාහන තදබදය සාමාන්‍ය වාහන ගමනාගමනට බාධා එල්ල කළ හැක. මෙය පදිකයින්ට සහ මගීන්ට හිරිහැරයක් වනු ඇත. මාර්ගය වසා දැමීම රියදුරු පුහුණු පාසල, ස්ලීක් හෝටලය සහ අනෙකුත් ආපනශාලා වල ක්‍රියාකාරිත්වයට බලපෑ හැකිය.

10.4 පොදු සේවා සැපයීමේදී පහළ ප්‍රදේශයට සිදුවන බලපෑම (ජල සැපයුම, අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම, විදුලිය සැපයීම, ආදිය)

නායයෑමට ලක්වූ බෑවුමේ ජල සැපයුම් නළ මාර්ග අතුරා ඇත. මෙම සැපයුම් මාර්ග වල ජලය ගුරුත්වාකර්ෂණය යටතේ ගමන් කරමින් මාර්ගයේ පැත්තක තබා ඇති ටැංකි වලට යොමු කෙරේ. පිරිසිදු කිරීම, සේදීම, ස්නානය කිරීම සහ පානය කිරීම වැනි විවිධ අරමුණු සඳහා මගීන් සහ පදිකයින් මෙම ජලය භාවිතා කරනු ලැබේ. අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු; සැපයුම් මාර්ග වලට හානි පැමිණ විය හැකි අතර ජල පරිහරණය කරන්නන් සඳහා ගැටළු ඇති වේ.

ව්‍යාපෘති ය හේතුවෙන් විදුලි රැහැන් හෝ විදුලි සංදේශ රැහැන් බලපෑමට ලක් නොවනු ඇත.

10.5 නාය ස්ථානයට යාබදව හෝ ආසන්නයේ ඇති ඉහළ අවදානමක් සහිත හෝ මධ්‍යය පරිමාණ අවදානමක ජීවත් වන ගෘහ ඒකක (ඉහළ බෑවුම, පහළ බෑවුම, පහළ ගංගා ප්‍රදේශය යන ආදිය)

මෙම ඉදිකිරීම හේතුවෙන් මාර්ගය අඛණ්ඩව පිහිටා ඇති ගොඩනැගිලිවල සහ ශීර්ෂ ප්‍රදේශයේ නිවාස වල ඉරිතැලීම්, ශබ්දය සහ කම්පන බලපෑම් මෙන්ම මහජන ආරක්ෂාව පිළිබඳ ඉහළ අවදානමක් පවතී.

10.6 ප්‍රතිස්ථාපනය කළ යුතු ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙක් ස්ථාන

ආසන්නයේ පිහිටා ඇති කුඩා කඩ සාප්පු මෙන්ම තාවකාලික කුටි ද ඉවත් කර දැමිය යුතුය. ව්‍යාපෘති කාල සීමාව තුළ ඒවා කෙරෙහි බලපෑම් ඇති විය හැකිය. වැඩ බිමට යාබදව විශේෂ කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් හෝ වෙනත් කිසිදු විශේෂ කටයුත්තක් නොමැති නිසා ඒ සඳහා විශේෂිත බලපෑමක් නොමැත.

10.7 ස්ථානයට අසලින්ම පිහිටි ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙක් ස්ථාන

වැඩ බිමට විරුද්ධ දිශාවෙහි ආපනශාලා පිහිටා තිබේ. ඉදිකිරීම් අදියර තුළදී මේවා මත දෘෂ්‍ය දූෂණය, අපවිත්‍ර දේ, ශබ්දය, කම්පන සහ රථවාහන තදබදයද විශේෂයෙන් බලපෑම් එල්ල කරනු ඇත. වැඩ බිම ආසන්නයෙන්ම කෘෂිකාර්මික භාවිතයන් හෝ වෙනත් කිසිවක් නොමැති බැවින් කෘෂිකාර්මික භාවිතයන්ට සැලකිය යුතු බලපෑමක් නැත.

10.8 වැඩ බිම තුළට සාමාන්‍ය පුද්ගලයින් ඇතුළු වීමේ හෝ එම ප්‍රදේශය හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය

වෙනත් අරමුණු සඳහා වැඩබිමට ඇතුළු වීමට පුද්ගලයින් සඳහා විශේෂ අවශ්‍යතාවක් නොමැත. කෙසේ වෙතත්, අරමුණක් සහිතව හෝ නොමැතිව පුද්ගලයින් අනවසරයෙන් පිවිසිය හැකි අතර ඔවුන් යන්ත්‍රෝපකරණ ක්‍රියාකරවීම, වාහන, විදුලිය හා පුපුරණ ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් අවදානමට ලක් විය හැකිය.

10.9 සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ ගැටළු සඳහා වන ප්‍රමුකත්වය: කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා වන සම්මත ගිවිසුම් ගත අවශ්‍යතා ඉක්මවා සැලකිය යුතු විශේෂිත සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ කරුණු

මෙම වැඩ බිමට අදාළ වන සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ ගැටළු ගත් කල ඕනෑම නායයාම අවම කිරීමේ ස්ථානයකටම පොදු වේ. ESMF හිදී එවන් පොදු පාරිසරික / සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණය (E & HS) සමාජීය ගැටළු සාකච්ඡා කර ඇත. ඉදිකිරීම් වැඩ බිමෙහි සේවක ආරක්ෂක අවශ්‍යතාවයන් 2003 5: ආරක්ෂක උපකරණ සහ ඇඳුම් පනත යටතේ වඩාත් විස්තරාත්මකව දක්වා ඇත.

10.10 ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය ලබා ගැනීම

වැඩ කරන තත්ත්වයන් සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව වක්‍රලේකයේ 2003.3 වගන්තියට අනුව ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය යොදා ගැනීම සවිස්තරාත්මකව දක්වා ඇත.

11. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අනුමැතීන් සහ විරෝධතා නොමැති බව

11.1 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

i. දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයේ අනුමැතිය

ව්‍යාපෘති ය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයාගේ අනුමැතිය අවශ්‍ය අතර එය ලබා ගැනීම සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජනාව දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර එයට දිස්ත්‍රික්කයේ මහ ඇමති හා පාර්ශ්වකරුවන්ගේ ආයතන ද සහභාගී වනු ඇත. PMU නිලධාරියා මෙම ව්‍යාපෘති යට අදාළ, ව්‍යාපෘති තොරතුරු සහ පාරිසරික හා සමාජයීය විවිධ ගැටලු නිරාවරණය කර ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර. මෙම ගැටළු සාකච්ඡා කර, මෙම රැස්වීමෙහි නිර්දේශය ESMP ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සලකා බලනු ඇත

ii. සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය

මෙම ව්‍යාපෘති ය සඳහා කැගල්ල නගර සභාවේ සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

11.2 තෝරාගත් නන්‍යයයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වතු සමාගම්, ඉඩම් හිමියන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ මාර්ගයක ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් සිදු වන නිසා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය ව්‍යාපෘතියට අදාළ ආයතනයකි. ඉඩම් ගොඩකිරීමට, ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීම, ද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම (ගස්, පස, පාෂාණ හා ගල් බිම්), ඉදි කිරීම් ව්‍යුහයන් සහ මෙහෙයුම් හා නඩත්තු කටයුතු දිගටම කරගෙන යාම සඳහා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය සහ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය අතර අවශ්‍ය ගිවිසුම් ඇති කරගනු ඇත.

11.3 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම

ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ වල පිහිටා ඇති බැවින් දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙන් අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ. ක්‍රියාපටිපාටිය සඳහා ඇමුණුම IV බලන්න. කෙසේ වෙතත්, වන සත්ව හා වෘක්ෂලතා ආරක්ෂක ආඥාපනත මගින් පාලනය වන ඉවත් කළ යුතු ගස් තිබේ නම්, ප්‍රාදේශීය ලේකම් හරහා වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අනුමැතිය අවශ්‍ය විය හැකිය.

11.4 අනෙකුත් අනුමැතීන්

භූමි, පාෂාණ හා ඛනිජමය සුන්බුන් ප්‍රවාහනය හා බැහැර කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

- i. ද්‍රව්‍ය නිස්සාරණය කිරීම සඳහා භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය. (අවශ්‍ය වන්නේ නම් පමණි).
- ii. කසල බැහැර කිරීම සහ පිළිස්සීම සඳහා කැගල්ල නගර සභාව වෙතින් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
- iii. පාෂාණ පිපිරවීම අවශ්‍ය ස්ථාන සඳහා අනුමැතිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් හරහා ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයෙන් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
- iv. වැඩ බිමෙහි ක්‍රියාකරකම් සඳහා අවශ්‍ය බල සැපයුම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයෙන් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

11.5 පෞද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම / තෛතික බැඳීම/ විරුද්ධත්වයක් නොමැති වීම

- i. ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමට, භූමියට පිවිසීමට, ඉදිකිරීම් වැඩ සහ දිගුකාලීන නඩත්තු කටයුතු වල නිරත වීමට කිසිදු බාධාවක් නොකරන බවට ඉඩම් හිමියන් සහ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අධිකාරිය අතර නීත්‍යානුකූලව බැඳී ඇති ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීම.
- ii. යෝජිත අවදානම් අවම කිරීමේ ප්‍රදේශය හරහා ජල සැපයුම් මාර්ග ඇත. ඉදි කිරීම් කටයුතු මගින් මෙම සැපයුම් මාර්ග බලපෑමට ලක් වනු ඇත. මෙය අවදානමට ලක්වූ පක්ෂ වෙත දැනුම් දෙනු ලැබේ. ව්‍යාපෘති පිරිවැය යටතේ ව්‍යාපෘති ය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර ඒවා නැවත ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

අනුමත කිරීම සඳහා නියමිත කාල පරාසය පහත වගුවේ දක්වා ඇත.

වගුව 1: අනුමැතීන් ලබා ගැනීම සඳහා නියමිත කාල නියමය

අනුමැතිය	පළමු මාසය				දෙවන මාසය			
	සති 1	සති 2	සති 3	සති 4	සති 1	සති 2	සති 3	සති 4
ව්‍යාපෘති ය ක්‍රියාත්මක කිරීම දිස්ත්‍රික් ලේකම්ගේ අනුමැතිය අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීම ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාව අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම								
සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීම ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාව අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම								
පොල්ගහවෙල ප්‍රාදේශීය සභාවේ රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගේ අනුමැතිය අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීම අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම								
වෙනත් අනුමැතීන් භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය (අවශ්‍යතාවය මත තීරණය වේ)								
පෞද්ගලික ඉඩම් අයිතිකරුවන්ගේ විරෝධයක් නොමැත								

12. පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම (ESMP)

විශේෂයෙන් අංශ 8 සහ 10 හි හඳුනාගත හැකි බලපෑම් හා අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සහ අවම කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග. මෙය පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්මෙහි විශේෂිත නිර්දේශ හා අවශ්‍යතාවන් තුළ ඇතුළත් වනු ඇත.

12.1 නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

මෙහිදී නිවාස වෙනත් ස්ථානයකට ගෙන යමක් සිදු නොවේ. කෙසේ වෙතත්, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ මාර්ග වෙන්කිරීම් ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක වන “ගිමන්හල” නම් කුඩා අවන්හල තාවකාලිකව ඉවත් කිරීම අවශ්‍ය විය හැකිය. ඔහුගේ ආදායම් මාර්ගයන්ට මෙය බලපානු ඇත. ඔහුට අනුව මෙම ස්ථානයේ

අවන්හලක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා පළාත් පාලන අධිකාරිය වෙතින් ඔහුට බලපත්‍රයක් ලබා දී තිබේ. මෙම අවන්හල වඩාත් සුරක්ෂිත බැවූම කොටසකට ගෙන යා යුතුය. ආපදා පනිපාදන, නැවත පදිංචිකිරීමේ පැකේජය යටතේ ඔහු හඳුනාගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් ව්‍යාපෘති පිරිවැය යටතේ අවන්හල ව්‍යාපෘති ය මගින් වෙනත් ස්ථානයකට ගෙනයාමට සලකා බැලිය හැකිය.

12.2 මහජනතාව ඉවත් කිරීම

ඉදිකිරීමේ අදියරේදී ශීර්ෂ ප්‍රදේශයේ නිවසේ සිටි නිවැසියන් මෙන්ම “ගිමන්හල” නම් අවන්හලටද තර්ජන එල්ල විය හැකිය. හැකිතාක් දුරට ඉදි කිරීමේ අදියරේදී නාය යාම ක්‍රියාකාරී විය හැකි අතර, අවදානම අවම කර ගැනීමේ කටයුතු බැවූම අස්ථාවර වීමේ අවදානම ඉහල යාමට බෙහෙවින් බලපානු ඇත. එනිසා ව්‍යාපෘති කාර්යයන් සමග අවදානම සම්බන්ධ වන බව සැලකිල්ලට ගැනීම තර්කාන්විත වේ. එබැවින් අධි අවදානම් කාලය තුළදී නිවෙස් තාවකාලිකව ඉවත් කිරීමට මෙම වැඩ බිමට දැඩි ලෙස නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

12.3 හානි ව්‍යුහයන් සහ යටිතල පහසුකම් ඉවත් කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාපටිපාටිය

ගිමන්හල නම් අවන්හල සහ තවත් තාවකාලික වෙළඳ කුටි ඉවත් කිරීම අවශ්‍ය වේ. බැවූමේ ආරක්ෂිත ප්‍රදේශවලට මාරුවන ලෙස ඔවුන්ගෙන් ඉල්ලීම් කල හැකිය. මෙම කුටි මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ මාර්ග වෙන්කිරීම් ප්‍රදේශයක පිහිටීම නිසා ඔවුන්ගේ නීත්‍යානුකූල භාවය මතභේදාත්මකය. අවන්හලේ පහසුකම් තාවකාලිකව මාරු කළ හොත් පළාත් පාලන ආයතන, ආපනශාලා හිමිකරු සහ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන අධිකාරිය සමඟ උපදේශන කටයුතු අවශ්‍ය විය හැකිය. එවැනිනක් සිදු වුවහොත් එම වියදම ව්‍යාපෘති ය මගින් දැරීම පිලිබඳ සලකා බලනු ඇත. PMU හි ES නිලධාරීන් සහ HS නිලධාරීන් විසින් අවන්හල් හිමියා සහ අදාළ ආයතන අතර අවශ්‍ය මගපෙන්වීම ලබා දීම හෝ ව්‍යාපාරයේ පාඩුව සඳහා වන්දි ගෙවීම පිලිබඳ සලකා බැලිය යුතුය.

12.4 ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් දේපල / භාවිතයන් අහිමි වීම සඳහා වන්දි ඉල්ලා සිටීම

ඉහත සඳහන් විවිධ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවන්ගෙන් උත්පාදනය වන ඉහල කම්පන හේතුවෙන් ඉහල බැවූමේ පිහිටි නිවාස සහ ප්‍රතිවිරුද්ධ දිශාවේ ඇති ගොඩනැගිලි (ආපනශාලා) මත ඉරිතැලීම් ඇති විය හැකිය. බිම් කම්පනය අවම කිරීම සහ ඒවා පාලනය සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අනිවාර්ය වේ.

12.5 පහත දැක්වෙන ක්ෂේත්‍ර සඳහා මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ අධ්‍යාපනය ලබාදීම

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවධිය තුළදී වැඩි දියුණු කල යුතු අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග වලට මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා විශේෂ අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් PMU හි පාරිසරික සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ ඒකකය මගින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

12.6 සැලසුම් මත පදනම් වූ පරිසරික / සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන්

පරිසර හිතකාමී හා සමාජීය වශයෙන් සැලකිය යුතු සැලසුම්කරණය සලකා බැලීමෙන් පසු ආපදාව අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් නිර්මාණය කිරීමේදී පහත දක්වා ඇති කරුණු සලකා බැලිය යුතු ය.

වගුව 2: සැලසුම් අදියරේදී පාරිසරික හා සමාජීය කරුණු සලකා බැලීම

සැලසුම් අංගය	මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය සඳහා සලකා බැලීම සඳහා නිර්දේශිත මට්ටම
<p>i. ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සහ සම්පත් ප්‍රශස්ත ලෙස සැලසුම් කිරීම</p> <p>වෘක්ෂලතා ඉවත් කිරීම සහ අවම ශාක විශේෂයන් ප්‍රමාණයක් ඉවත් කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති විශේෂිත සැලසුම් සැලකිල්ලට ගත යුතුය. වැදගත් ශාක විශේෂ සොයා ගතහොත් ගස් සංරක්ෂණය සලකා බැලීමට ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු කළ යුතුය.</p>	මධ්‍යස්ථ

<p>ii. වාසස්ථාන සම්බන්ධතා සහ සත්ත්ව මංපෙත්</p> <p>බලපෑම ස්ථානීකරණය වුවද ස්ථිර ව්‍යුහයන් සඳහා හෝ පිවිසුම් මාර්ග සඳහා හෝ ගැඹුරු කාණු සඳහා හෝ පරිසරවිද්‍යාත්මකව සියුම් වාසස්ථාන වලින් වෘක්ෂලතා විශාල වශයෙන් භූමියෙන් ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය වුවහොත්, සැලසුම්වලට වාසස්ථාන සම්බන්ධතා විශේෂාංග, සත්ත්ව මංපෙත් හා වෘක්ෂලතා තීරු සහ යනාදිය ඇතුළත් කළ යුතුය.</p>	<p>සීමිත</p>
<p>iii. ජල සැපයුම අවහිර වීම</p> <p>භූගත ජල තලය පහළ යාම හේතුවෙන් ආපදාව අවම කිරීමේ කටයුතුවලදී ඉහත සඳහන් කර ඇති ජල ප්‍රභවය/යන් සිදි යාමේ ප්‍රවණතාව ඉහළ මට්ටමක පවතී (තාවකාලික / ස්ථිර). වර්තමානයේදී මෙම ජල උල්පත් මත යැපෙන මාර්ගයේ ගමන් කරන මගීන්ට දැනට ක්‍රියාකාරී උල්පත් ජල ප්‍රභවයන් හා සම්බන්ධ කිරීම සැලසුම් මගින් සලකා බලන ලෙස නිර්දේශ කර ඇත.</p> <p>එසේම, ඉහළ බෑවුමේ නිවාස වල ජල මූලාශ්‍ර සිදි යාම භූගත ජල තලය පාලනය මගින් වග බලා ගත යුතුය. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ ජල ප්‍රභවයන් සිදි ගියහොත් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුය.</p> <p>තවදුරටත්, භූගත ජල තලය සිදි යාම මූල කලාපයට වඩා බොහෝ පහළ මට්ටමක ඇති විට විශාල ගස් වියලීමේ හැකියාව ඇත. මෙම බලපෑම් ස්ථානීකරණය කළ හැක. නමුත් මෙම පැතිකඩයන් ජලාපවහන කළමනාකරන සැලසුම් වලදී සැලකිල්ලට ගත යුතුය</p>	<p>ඉතා ඉහළ</p>
<p>iv. ස්වභාව සෞන්දර්යාත්මකව ගැලපෙන සැලසුම් සලකා බැලීම</p> <p>දෘෂ්‍ය දූෂණය අවම කිරීම සඳහා ස්වභාවික පරිසරය සමග සංකලනය වන ව්‍යුහයන් සෞන්දර්යාත්මක සංවේදී පරිසරවල නිර්මාණය කිරීමට සැලකිය යුතුය. මෙම සැලැස්ම මගින් මෙම ස්ථානයට අදාළ ස්වභාවික විශේෂාංග සලකා බැලිය යුතුය. සුදුසු අවදානම් අවම කිරීමේ ව්‍යුහ සැලසුම් කිරීම සඳහා භූගෝලීය ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීන්ගේ දායකත්වය වැදගත් විය හැකිය.</p>	<p>ඉතා ඉහළ</p>
<p>v. හරිත පාරිසරික ලක්ෂණ සලකා බැලීම</p> <p>පරිසර හිතකාමී සංවේදී වාසස්ථානවල ආපදා අවම කිරීම බොහොමයක් සිදු කරනු ලබන බැවින්, පරිසර හිතකාමී හරිත සැලසුම් ගැන සැලකිලිමත් වීම වඩාත් උචිතය. උදාහරණයක් ලෙස: බාදනය පාලනය සඳහා දේශීය වෘක්ෂලතා විශේෂ භාවිතා කිරීම, පරිසරයේ විවිධත්වය පවත්වා ගැනීමට විශේෂ ශාක සංයෝජනයන් යොදා ගැනීම. ආක්‍රමණශීලී ශාක විශේෂයන් යොදා නොගැනීම ආදිය දැක්විය හැකිය.</p> <p>බෑවුම සංශෝධනය කිරීමේදී වැඩ බිමෙහි ඉවත් කළ යුතු විශාල පාෂාණ ඇත. මෙම පාෂාණ පුපුරවා හරිනු ඇත. මේවා ඉදිකිරීමේදී අමුද්‍රව්‍ය වශයෙන් සලකා බැලිය හැකිය.</p>	<p>ඉහළ</p>

<p>vi. සේවකයින් / මගීන් සහ ප්‍රජා ආරක්ෂාව</p> <p>ආපදා අවදානම අවම කිරීමේ වැඩ බිම ඉහළ සිරස් කැපුමක් මත පිහිටා ඇත. නිවෙස්වල වෙසෙන ජනයා ඉඩම් මායිම් භාවිතා කිරීමට උත්සාහ කළහොත් විශේෂයෙන්ම නිවෙස් වල කුඩා දරුවන් ඇද වැටීමේ ඉහළ අවදානමක් පවතී. එබැවින් බැවුමේ වෙසෙන නිවැසියන් ඇද වැටීමෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට සුදුසු ආරක්ෂක පවුරක් හෝ වැටක් නිර්මාණය කිරීම සැලසුම් මගින් සලකා බැලීම නිර්දේශ කරනු ලැබේ.</p> <p>ඉදිකිරීම් අදියර තුළදී නාය යාම් සක්‍රීය කිරීම සිදු විය හැකි අතර එය කම්කරුවන්ට සහ මගීන්ට තර්ජනයක් විය හැකිය. එබැවින් ගැටි, ආරක්ෂිත දැල් වැනි ආරක්ෂණ ක්‍රම සැලකිල්ලට ගත යුතුය (මේවා ඉදිකිරීම් අදියරට සීමා වූ තාවකාලික ක්‍රියාමාර්ග පමණක් වේ)</p>	<p>ඉතා ඉහළ</p>
<p>vii. බාදනය පාලනය කිරීමේ ව්‍යුහයන්</p> <p>ජල අපවහන කළමනාකරණය තුළදී නිතර බෝක්කු හරහා ජලය අසළ ජල ප්‍රවාහවලට ගෙන යනු ලැබේ. වැසි කාලවලදී මෙම ජලාපවහනයෙහි ගලා යෑම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යා හැකි අතර මෙමගින් ඇළ දොල වල ඉවුරු සහ පත්ල බාදනයට ලක් විය හැක. එබැවින් බාදනය වන පරිදි ස්වභාවික ඇළ දොල වලින් ජලය ගලා යාම අවම කිරීම සඳහා ප්‍රවාහ වේගය කඩනයන් ප්‍රමාණවත් ලෙස සැලසුමෙහිදී සැලකිල්ලට ගත යුතුය. ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ වැඩ බිම ආසන්නයේ ඇළ මාර්ග සහ බෝක්කු පවතින බැවින් මෙය නිර්මාණයට ඇතුළත් කළ යුතු අනිවාර්ය අංගයකි.</p>	<p>ඉහළ</p>
<p>viii. අවම පසු නඩත්තු කිරීම් හා මෙහෙයුම් සැලසුම් කිරීම</p> <p>ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ කාර්යයේදී ජලාපවහන කළමනාකරණය සඳහා ගුරුත්ව කාණු වැනි බාහිර ශිල්ප ක්‍රම සලකා බැලිය යුතුය. කාණු ඇහිරි යාම වළක්වා ගැනීම සඳහා නිවැරදි පයිප්ප විෂ්කම්භය, සිදුරු සහිත කවයන් සහ රවුම් කෝණ නිවැරදිව සලකා බැලිය යුතුය. කාණු ජලය ස්වාභාවික දහරාවන්ට එකතු කරවීමට අපේක්ෂා කරන්නේ නම්, බාදනයට ඔරොත්තු දෙන, රොන් මඩ රඳවා ගැනීමේ පද්ධති ආදී නොයෙක් නඩත්තු ව්‍යුහ සහ සැලසුම් භාවිතා කළ යුතුය.</p> <p>අධික කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ දේශීය කාලගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන පරිදි ව්‍යුහයන් සඳහා භාවිතා කරන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවේශමෙන් තෝරා ගත යුතුය. සැලසුමෙහි වානේ ව්‍යුහයන් භාවිතා කරන්නේ නම් විශේෂයෙන් විබාදන වැලකීමේ තාක්ෂණික ක්‍රම සලකා බැලිය යුතුය.</p>	<p>ඉතා ඉහළ</p>

12.7 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීම

12.7.1 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවධානයන්, පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණය ප්‍රමිතීන් වලට අනුකූල වීම

පාරිසරික සහ සමාජීය බලපෑම් අවම කිරීමේ හා කළමනාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග, සාමාන්‍යයෙන් සියලු නායයාම අවම කිරීමේ වැඩබිම් සඳහා පොදු වේ. මෙම බලපෑම් බොහෝ දුරට ඉදිකිරීම් අවධියේ සිදුවන ක්‍රියාවන් හා සම්බන්ධ වේ. එබැවින් මෙම බලපෑම් අවම කිරීම ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ යුතුකමකි.

ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ ලංසු ලේඛනයේ ඇතුළත් කිරීම සඳහා “පාරිසරික - සමාජ සහ සෞඛ්‍ය - ආරක්ෂණ (ES & HS) කළමනාකරණ කටයුතු වලට අනුකූලව ඉදිකිරීම් අවධියේදී කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවය” නමින් ලේඛනයක් ජා.ගො.ප. ස. මගින් සකස් කරවා ඇත. මෙම වැඩබිම් සඳහා අනුකූලතාවයේ ප්‍රමාණය දක්වමින් ප්‍රධාන කොටස් පහත දක්වා ඇත. විස්තර සඳහා ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා වන ESMP වෙත යොමු කළ යුතුය.

කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ඉල්ලුම්පත තුළ ඔහුගේ නිපුණතා පිළිබඳ අදාළ ලේඛන සමඟ ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ESMP වැඩපිළිවෙළ යොමු කරනු ඇත. ESMP සඳහා වන පිරිවැය වෙතම ගෙවුම් අයිතමයක් ලෙස දැක්විය යුතුය. තෝරාගත් ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රම පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර එය PMU ඒකකය මගින් අනුමත කිරීමට නියමිතය.

වගුව 4: ES & HS සමඟ අනුකූල වීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාව

යොමු අංකය. ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ESMP	අයිතමය	ව්‍යාපෘතියට අදාළභාවය
2002. පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණය		
2002.2 1)	වැඩ බිම් තුළ ගබඩා කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත් (මාර්ග)
2002.2 2)	ශබ්ද හා කම්පන	අනිශ්චිත වැදගත් (මාර්ග)
2002.2 3)	ගොඩනැගිලි ඉරි තැලීම් හා හානි සිදුවීම්	අනිශ්චිත වැදගත් (පොදු ස්ථාන / නිවාස)
2002.2 4)	අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත් (මාර්ග)
2002.2 5)	වැඩ බිම් තුළ ගබඩා කිරීම	වැදගත් (මාර්ග වෙන්කිරීම්)
2002.2 6)	දූවිලි පාලනය	අනිශ්චිත වැදගත් (මගීන්/ පදිකයින් /අවන්හල් /ගොඩනැගිලි)
2002.2 7)	ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය හා අපද්‍රව්‍ය අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනයකිරීම	වැදගත්
2002.2 8)	ජලය	වැදගත්
2002.2 9)	ශාක හා සත්ව විශේෂ	වැදගත්
2002.2 10)	භෞතික හා සංස්කෘතික සම්පත්	වැදගත් නැත
2002.2 11)	පාංශු බාදනය	අනිශ්චිත වැදගත් (සිරස් බැවුම)
2002.2 12)	පාංශු දූෂණය	වැදගත්
2002.2 13)	පොළොව හැරීම	වැදගත්
2002.2 14)	ගල්වල මෙහෙයුම්	වැදගත් නැත
2002.2 15)	වාහන සහ යන්ත්‍රෝපකරණ නඩත්තුව (දූෂණය)	වැදගත්
2002.2 16)	මහජනතාවට බාධා කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත් (පොදු ස්ථාන)
2002.2 17)	උපයෝගීතා සේවා සහ මාර්ගයේ ඇති පහසුකම්	අනිශ්චිත වැදගත් (මාර්ග/ ගොඩනැගිලි)
2002.2 18)	දෘෂ්‍ය පරිසරය වැඩි දියුණු කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත් (සෞන්දර්යාත්මක මාර්ග කොටස්)
2002-5. පාරිසරික අධීක්ෂණය	මූලික සමීක්ෂණ (වාතය, ජලය, ශබ්ද, කම්පන, ඉරි තැලීම් සමීක්ෂණ)	ව්‍යාපෘති විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්මක් යොමු කරන්න

	ඉදි කිරීම් අතරතුර සමීක්ෂණ (වාතය, ජලය, ශබ්ද, කම්පන, ඉරි කැලීම් සමීක්ෂණ)	ව්‍යාපෘති විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්මක් යොමු කරන්න
	වැඩබිමේ මෙහෙයුම් කාලය තුළ සමීක්ෂණ	ව්‍යාපෘති විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්මක් යොමු කරන්න
	වාර්තා කිරීම හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම	අනිශ්චිත වැදගත් (ආරක්ෂාව)
2003. වැඩ කොන්දේසි සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව		
2003.2	සුරක්ෂිත සංවිධානය සහ සන්නිවේදනය	අනිශ්චිත වැදගත් (අනාරක්ෂිත බැවූම/ මගීන්/ / නිවාස / බර යන්ත්‍රෝපකරණ)
2003.3	ළමා ශ්‍රමය හා බලකිරීම	වැදගත්
2003.4	ආරක්ෂක වාර්තා සහ අනතුරු පිළිබඳ දැනුම් දීම	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.5	ආරක්ෂක උපකරණ සහ ඇඳුම් පැළඳුම්	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.6	සුරක්ෂිතතාව පරීක්ෂා කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.7	ප්‍රථමාධාර පහසුකම්	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.8	සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ තොරතුරු සහ පුහුණුව	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.9	යන්ත්‍රෝපකරණ සහ සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයන්	අනිශ්චිත වැදගත්
<p>අදාළ වේ: මෙම කොටස ESMP මගින් සිදු කරන ඕනෑම පොදු ව්‍යාපෘති යකට අදාළ වේ</p> <p>ඉතා වැදගත්: The contractor should pay special emphasis in the preparation of environmental method statements to ensure that the relevant ESMP is implemented specific to the site</p> <p>සමහර විට අදාළ වේ: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අදාළ ස්ථානයට පිවිසෙන විට මෙම ESMP වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වේ</p> <p>අදාළ නොවේ: අනාවරණය වූ කොන්දේසි යටතේ මෙම ස්ථානයට අදාළ විය නොහැකිය</p> <p>විකල්පයකි: අවශ්‍ය වන්නේ නම් පමණි</p> <p>ස්ථානයේ විශේෂිත සැලැස්මක් යොමු කරන්න: ESMP නිරීක්ෂණ දර්ශක අනුව ශ්‍රමයේ නිශ්චිත නිරීක්ෂණ සැලැස්මේ සඳහන් පරිදි අධීක්ෂණ කටයුතු කිරීමට කොන්ත්‍රාත්කරු බැඳී සිටී</p> <p>යොමු කිරීම: ESMP ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුවන් වගකීම්.</p>		

12.8 නාය ස්ථානයට විශේෂිත හානිය අවම කිරීම

ඉදිකිරීම් කාලය තුළ ව්‍යාපෘති ය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත නාය ස්ථානය විශේෂිත අපදා අවම කිරීමේ පියවරයන් පහත සඳහන් පරිදි වේ.

වගුව 5: පාරිසරික හා සමාජීය / සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණය රාමුවට අනුව නාය ස්ථානයට විශේෂිතවූ හානි අවම කිරීමේ පියවර

හානි අවම කිරීමේ පියවර	ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අදියර	වගකීම්
<p>i. වෘක්ෂලතා ආවරණය එළි කිරීම</p> <p>බැවුම් අස්ථාවර වීමේ අවදානම, බාදනය වීමේ බලපෑම අවම කිරීම සඳහා ශීර්ෂ ප්‍රදේශයේ ඉදිකිරීමේ කටයුතු අපේක්ෂා කරන්නේ නම්, කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් වෘක්ෂලතා ආවරණ ඉවත් කිරීමේදී ප්‍රවේශම් විය යුතුය. විශාල ප්‍රදේශ එළිකිරීම, හිතාමතා හා අනවශ්‍ය ලෙස ගස් කැපීම වැළැක්විය යුතුය</p>	ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු

<p>ii. ඉදි කිරීම් අදියර තුළ බාදනයෙන් සිදුවන බලපෑම අවම කිරීම වැසි කාලවලදී වැඩබිම් නිෂ්කාශනය, බෑවුම් නැවත් හැඩගැස්වීම, සුන්බුන් ඉවත් කිරීම ආදිය මගහැරීමට නිර්දේශ කරනු ලැබේ. එබැවින් වියළි සමයේ දී ඉහළ බෑවුමේ අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු සිදු කිරීම අවශ්‍යයෙන් කලයුතු දෙයක් අතර එමගින් වැසි සමයේදී එවැනි ක්‍රියා වළක්වා ගත හැකිය. මෙය ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීමේ අදියරේ දී සලකා බැලිය යුතුය. අවදානම අවම කිරීමේ කාර්යයේදී බෑවුම් භූමි ප්‍රදේශය නිරාවරණය වන අතර, බාදනයට ලක්වීමෙන් ඇති වන බලපෑම ඉහලයි. එබැවින් බාදනය පාලනය කිරීම හා පාරේ සහ අසල ඇති ගංගා ඔස්සේ රොන්මඩ ගලා යාම අවම කිරීම සඳහා මෙම ස්ථානයේ නිවැරදි බාදනය වැලකීමේ ක්‍රියාමාර්ග සහ අවසාදිත උපාය මාර්ග අනිවාර්ය වේ</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>iii. ආක්‍රමණික ශාක බාදනය පාලනයේ දී ශාක භාවිතා කිරීමේදී ආක්‍රමණශීලී ශාක විශේෂයෙන් මග හැරිය යුතුය. දේශීය පරිසරයේ දේශීය ශාක වෘක්ශලතා පාංශු බාදනය පාලනය සඳහා තෝරා ගත යුතුය. වෘක්ශලතා පාලන ක්‍රම සඳහා යොදා ගන්නා ශාක විශේෂයන්ට වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>iv. ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම ඉදිකිරීම් කසළ බැහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය. එවැනි අපද්‍රව්‍ය ජනනය වූ විට PMU විසින් අනුමත ක්‍රමවේදයන් අනුව සේදී යාම් වලට ලක් නොවන පරිදි ගබඩා කර ඉවත් කළ යුතුය. කිසිදු තත්වයක් යටතේ වුවත් ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය ආසන්නයේ පිහිටි ඇල දොලකට හෝ ගංගා කලාපයන්ට බැහැර නොකළ යුතුය. මෙම ව්‍යාපෘති ය ඉදිකිරීම් සඳහා ගල් ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම සලකා බැලිය යුතුය. මෙම වැඩ සඳහා සුදුසු නොවේ නම්, ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍යක් ලෙස භාවිතා කිරීමට උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් වෙත භාවිතා කිරීමට ඉඩ ලබා දිය යුතුය.</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>v. දූවිලි සහ වායුගෝල පාලනය කිරීමේ තීර අධික දූවිලි හෝ වායු උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම් අපේක්ෂා කළහොත් විශේෂ තීර භාවිතා කළ යුතුය</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>vi. ඉදිකිරීම් සඳහා ජලය ඉදිකිරීම් සඳහා ජලය ලබා ගත යුත්තේ අනුමත ස්ථාන වලින් පමණි</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>vii. ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් සඳහා බලපෑම් (විශේෂයෙන් තාවකාලික මාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග අහිමි වීම, රථවාහන තදබදය පිළිබඳ අවදානම) මෙම වැඩබිම් සඳහා විශේෂිත වූ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ ESMP අනුව මනා වාහන තදබදය පාලනය කිරීමක් තිබිය යුතුය. නිසි මාර්ග ආරක්ෂිත ක්‍රියාමාර්ග සඳහා අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා සහ පුහුණුව ලැබූ ස්ථීර මුරකරුවෙකු ඇතුළත් කළ යුතුය. රාත්‍රියේදී පවා මාර්ගය කායීබහුල බැවින් රාත්‍රී මුරකරුවෙකු සහ ස්ථීර රාත්‍රී පහන්, බෑවුමේ</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>

<p>අස්ථාවරභාවයේ අවදානම පිලිබඳ ආරක්ෂක සලකුණු ආදිය මෙම වැඩබිමට වැදගත් වේ.</p>		
<p>viii. සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව ව්‍යාපෘති කාලය අතරතුරදී සේවකයින් අධි අවදානම් තත්ත්වයක් සහිතව වැඩ කළ යුතු බැවින් එම තත්ත්වය වලක්වා ගැනීමට ESMP වගකීම් මත කොන්ත්‍රාත්කරුට නිර්දේශිත අංශ 2003 යටතේ " ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව හා සේවා කොන්දේසි" ඉතා සැලකිලිමත්ව හා මනා කළමනාකාරිත්වයකින් යුතුව ආරක්ෂිත අධීක්ෂණ පද්ධතියක් මත පවත්වාගෙන යා යුතුය.</p> <ol style="list-style-type: none"> i. ඉතා අවදානම් බැවින් වැසි කාලයේ ව්‍යාපෘති කටයුතු සිදු සිදු කිරීම අත්හිටුවීමට විමට කටයුතු කළ යුතුය. ii. කම්කරුවන්ගේ හා ප්‍රජාවගේ ආරක්ෂාව සඳහා උසස් තත්වයේ අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධතියක් සහ පූර්ණ කාලීන මුරකාවල් යොදාගැනීමයොදාගැනීමට තරයේ නිර්දේශ කොට ඇත. iii. කම්කරුවන් හා මාර්ගය භාවිතා කරන්නන් මත කළු ගල් පෙරළීමේ අවදානම වලක්වා ගැනීමට ආරක්ෂිත බාධක හා දැල් ස්ථාපිත කිරීම් අනිවාර්ය වේ. iv. මෙම මාර්ගයේ වංගු කිහිපයක් ඇති බැවින් පූර්ණ කාලීන මුර සේවාවක් යොදාගත යුතු වේ. v. සෑම අවස්ථාවකදීම කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් වාහන සහ පදිකයින් සඳහා ආරක්ෂිත සහ පහසු මාර්ගයන් සැපයිය යුතුය. රථවාහන තදබදයන්හි ආරක්ෂිත ක්‍රමවේදයන් සඳහා මාර්ග බාධක සැපයිය යුතුය. 	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>ix. වැඩ කරන පැය ඉදිකිරීම් කටයුතු දිවා කාලයට පමණක් සීමා විය යුතුය. ආරක්ෂිත ගැටලු නිසා කිසිම හේතුවක් මත ප.ව.6 න් පසු වැඩ කිරීම නිර්දේශ නොකරයි.</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>x. වැඩ බිම තුලට සාමාන්‍ය පුද්ගලයින් ඇතුළු වීමේ හෝ එම ප්‍රදේශය හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය කොන්ත්‍රාත්කරුගේ පූර්ණ කාලීන මුරකරුගේ සුපරීක්ෂාකාරිත්වය, දැනුවත් කිරීමේ සහ අනතුරු ඇඟවීම් පුවරු මගින් වැඩබිමට සිදුවිය හැකි අනවසර ප්‍රවේශයන් වැළැක්විය යුතුය.</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>xi. ඉදිකිරීම් අතරතුර අවට ක්‍රමවත්ව පවත්වාගෙන් යාම දෘෂ්‍ය දූෂණය අවම කිරීම සඳහා හොඳ ගෘහපාලනයක් පවත්වා ගත යුතු ය</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>

13. ව්‍යාපෘති ස්ථානය අධීක්ෂණය කිරීම

මෙම වැඩබිම සඳහා නිශ්චිතව දක්වා ඇති ඉදිකිරීම් අදියර තුළ පහත දැක්වෙන අධීක්ෂණ සැලැස්ම දැඩි ලෙස අවධාරණය කරනු ලැබේ. මීට අමතරව ඉදිකිරීම් ඉංජිනේරු කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ වගකීම පිළිබඳ සඳහන් කළ යුතු නිරීක්ෂණ ක්‍රියා පටිපාටිය ද ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

වගු අංක 5: පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණ සැලැස්ම; ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළදී

අධීක්ෂණ අවශ්‍යතා	පරාමිතීන්	පරීක්ෂා කළ යුතු වර ගණන
i. මූලික නිරීක්ෂණ	ඇළ ජලයේ ගුණාත්මකභාවයයි	වරක් *
	අධික අවදානම් නිවාස සඳහා පෙර ඉරිතැලුම් සමීක්ෂණය	වරක් *
	භූමි කම්පන	වරක් *
	පසුබිම් ශබ්දය මැනීම	වරක් *
	වායු ගුණාත්මකභාවය: අංශු	වරක් *
ii. ඉදි කිරීම	ජල ගුණාත්මකභාවය	වරක් *
	ඉහළ අවදානමක් සහිත නිවාස වල ඉරිතැලුම් සමීක්ෂණය	ඉදිකිරීම් තුළදී සැලකිය යුතු විස්ථාපන පවතී **
	භූමි කම්පන	කැණීම් යන්ත්‍රෝපකරණ, වෙඩි තැබීම්, හෝ භූමි කම්පන ජනනය වන ඕනෑම වැඩකටයුතුවලදී *
	ඉදිකිරීම් ශබ්දය	අධික ශබ්ද ජනන කාලය තුළදී
	වායු ගුණාත්මක අංශු	මසකට වරක් *
iii. වායු විමෝචනය	අදාළ සියලු යන්ත්‍රෝපකරණ / වාහන ක්‍රියාත්මක වන පරිදි විමෝචන පාලන පරීක්ෂණ සහතිකය තිබිය යුතුය - උපදේශකයාගේ ව්‍යාපෘති ස්ථාන ES විසින් පරීක්ෂා කළ යුතුය	
iv. නිරීක්ෂණ ආයතනය	* මධ්‍යස්ථ පරිසර අධිකාරිය ලියාපදිංචිය හැරුණු විට සියළු විකාශන සමීක්ෂණ හැර සෙසු පරාමිතීන් සඳහා ලියාපදිංචි ස්වාධීන නිරීක්ෂණ ආයතනයකි. ** පැළුම් සමීක්ෂණ සුදුසු නියෝජිත ආයතනය විසින් සිදු කළ යුතුය PMU පිළිගත හැකි	
v. අවශ්‍යතා වාර්තා කිරීම	<p>ජල ගුණාත්මකභාවය- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පාරිසරික ජල තත්ත්ව ප්‍රමිතීන් සමග සැසඳීම, 2017</p> <p>ඉහළ අවදානමක් සහිත ගෙවල් පිළිබඳ පූර්ව පරීක්ෂණය - වෘත්තමය වාර්තාව යන්ත්‍රෝපකරණ, ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම් සහ වාහන ගමන්, CEA සඳහා කම්පනය පිළිබඳ අන්තර් ප්‍රමිතීන් අනුව භූමි දෙදරුම් කම්පනය.</p> <p>පසුබිම් ශබ්දය මැනීම - අතිරේක ගැසට් අංක 924.1, මැයි 23, 1996, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය.</p> <p>වායු ගුණාත්මක සනත්වය - 2008 අගෝස්තු මස 15 වන දින අංක 1562/22 දරන අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය යටතේ ජාතික පරිසර උෂ්ණත්ව තත්ත්වයන් - ලංකා ශ්‍රී ලංකා පරිසර අධිකාරිය.</p>	

14. දුක්ගැනවිලි විමර්ශනය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය

පහත සඳහන් විය හැකි බලපෑම් සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් මෙම ව්‍යාපෘතියේ දුක්ගැනවිලි විසඳීමේ යාන්ත්‍රණය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා උපදේශකවරුන් වන ES නිලධාරියා වගබලා ගත යුතුය. අ) ශීර්ෂ ප්‍රදේශයේ නිවසේ අයිතිකරු, ආ) ප්‍රාදේශීය මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - කැගල්ල කාර්යාලය, ඇ) ගිමන්හල ආපනශාලාවේ හිමිකරු; හර්ෂ ශ්‍රී විජේතුංග මහතා (විමර්ශන: දුක් ගැනවිලි විසඳීමේ යාන්ත්‍රණය තහවුරු කිරීම සඳහා නිර්දේශිත ක්‍රියා පටිපාටිය සඳහා පරිසර හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව). ගිමන්හල් ආපනශාලාවෙහි හිමිකරු සහ අනෙකුත් ආපනශාලා හිමියන්ගේ නිවාස අයිතිකරුවන්ට පැමිණිලි කිරීමේ ක්‍රමවේදය කැගල්ල ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය හරහා ස්ථාපිත කර ඇත.

15. තොරතුරු අනාවරණය කිරීම

පහත දැක්වෙන වගුවේ දක්වා ඇති ආකාරයට පහත දැක්වෙන ආයතන විසින් පහත දැක්වෙන ආයතන හා සංවිධාන වෙත ES තොරතුරු අනාවරණය කර ගැනීම සඳහා PMU හි වගකීම වේ.

වගුව 6: තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ යෝජිත සැලැස්ම

තොරතුරු	යෝජිත ආයතන	තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ ක්‍රමවේදය
i. ව්‍යාපෘති සැලැස්ම (ස්ථානය පිළිබඳ තොරතුරු, සැලසුම, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ විධිවිධාන)	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, දිස්ත්‍රික් ලේකම්, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, රාජ්‍ය ඉඩම් හිමියන්, අනෙකුත් දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ ආයතන, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIB	රැස්වීම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුව, ගිවිසුම්, අනුමැතීන් සහ කැමැත්ත සඳහා අත්සන් කිරීම සඳහා අදාළ වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම.
ii. පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, AIB	රැස්වීම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුව, ගිවිසුම්, අනුමැතීන් සහ කැමැත්ත සඳහා අත්සන් කිරීම සඳහා අදාළ වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම.
iii. ප්‍රගති වාර්තා (මූලික හා ඉදිකිරීම් තුළ)	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, AIB සහ අදාළ පාර්ශ්වයන්	ප්‍රගති රැස්වීම්, විශේෂ රැස්වීම්, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
iv. පාරිසරික අනුකූලතා සේවකයින් සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සඳහා ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීම.	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, පොලිසිය, රාජ්‍ය ඉඩම් හිමියන්, ග්‍රාම නිලධාරී, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIB සහ අදාළ පාර්ශ්වයන්	ලිඛිත හා වාචික සන්නිවේදනය, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
v. ES කරුණු සම්බන්ධව ප්‍රගති සමාලෝචන	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	රැස්වීම්, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.

රැස්වීම්වලදී ගන්නා ලද තීරණ	, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, පොලීසිය, රාජ්‍ය ඉඩම් හිමියන්, ග්‍රාම නිලධාරී, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIB සහ අදාළ පාර්ශ්වයන්	
vi. දුක් ගැනවිලි විසඳන යාන්ත්‍රණය	අදාළ පාර්ශ්වයන්,	රැස්වීම්, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.

වගු අංක 7: තොරතුරු රැස් කර ගැනීම සඳහා සම්බන්ධ කරගත් ආයතන සහ නිලධාරීන්

දිනය	ආයතනය	තොරතුරු සඳහා සම්බන්ධ වූ පුද්ගලයා
13/09/2018 පැය 10.00	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - කැගල්ල	කේ.ඒ.එච්. බණ්ඩාර මහතා - විධායක ඉංජිනේරු - මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය අඹන්පිටිය කැගල්ල
13/09/2018 පැය 12.30	ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව (LRC)	ඩී. සෙන්දනායක මහතා අධ්‍යක්ෂ, ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව, කැගල්ල
03/10/2018 පැය 9.30	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	කේ ජී සේපාල මහතා දිසා වන නිලධාරී කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය
03/10/2018 පැය 11.00	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	එස්. ඩී. ගන්කර්ති මහතා ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිසර නිලධාරී - කැගල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය

ඇමුණුම I: ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ ඩ්‍රෝන ඡායාරූපය

ඇමුණුම II: අපදා ස්ථානයේ ස්වභාවය සහ උපදේශන සේවාවන්

රූපය a: බැවුම් අස්ථාවරත්වය පිළිබඳ නිරීක්ෂණය කිරීම ESSD / NBRO හි විද්‍යාඥයන්

රූපය b: ඉහළ බැවුමේ පිහිටි අවදානමක් සහිත නිවාසයක්

රූපය c: ඉහළ අවදානමක් සහිත නිවසක හිමිකරුවන වික්‍රමාරච්චි මහතා සමඟ පවති උපදේශනය

රූපය d : සේවකයකු සමඟ උපදේශනය "ජානකී හෝටලය"

රූපය e: පහළ බැවුම් ප්‍රදේශයේ පිහිටි ගිමන්හල

රූපය f: ස්ලීක් හෝටලයේ කළමනාකරු සමඟ උපදේශනය

ඇමුණුම III : පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ පැවැත්වූ සාකච්ඡා වලදී අනාවරණය වූ කරුණු: කැඟල්ල දිස්ත්‍රික්කය

දිනය 13/09/2018 සහ 03.10/2018		
ආයතනය	අදාළ නිලධාරියාගේ නම සහ තනතුර	ඉදිරිපත් වූ සැලකිය යුතු කරුණු
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - කැඟල්ල	කේ.ඒ.එන්.බණ්ඩාර මහතා - විධායක ඉංජිනේරු මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - අඹන්පිටිය කැඟල්ල	අනාවරණය වූ කරුණු <ul style="list-style-type: none"> • ඉදිකිරීම් වලදී කොන්ත්‍රාත්කරු පුද්ගලික ආරක්ෂණ උපකරණ භාවිතා කළ යුතුයැයි අවධාරණය කරන ලදී • සෑම අවස්ථාවකදීම කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් වාහන, පදිකයින් සහ රථවාහන ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග, ආරක්ෂිත ස්ථාන, ධජය සහ රාත්‍රී වැඩ සඳහා ආරක්ෂිත සහ පහසු මාර්ගයක් සැපයිය යුතුය. ආලෝකය සැපයිය යුතුය. • ඉදිකිරීම් / කැණීම් ද්‍රව්‍ය මහජනයාට / මගීන්ට අපහසුතාවයක් නොවිය යුතුය
වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	කේ ජී සේපාල මහතා දිසා වන නිලධාරී කැඟල්ල දිස්ත්‍රික්කය	ආපදා අවම කිරීමේ ප්‍රදේශය මෙම ආයතනය යටතේ ආවරණය නොවන නිසා මෙම වැඩබිමෙහි කටයුතු පිලිබඳ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ විරෝධයක් නොමැත.
ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව	ඩී. සෙන්දනායක මහතා අධ්‍යක්ෂ, ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව, කැඟල්ල	ආපදා අවම කිරීමේ ප්‍රදේශය මෙම ආයතනය යටතේ ආවරණය නොවන නිසා මෙම වැඩබිමෙහි කටයුතු පිලිබඳ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවේ විරෝධයක් නොමැත.
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	එස්. ඩී. ගන්කර්ති මහතා ජියෙෂ්ඨ පරිසර නිලධාරී - කැඟල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ජාතික සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ 1996 වර්ෂයේ පාංශු සංරක්ෂණ පනත 772/22 යටතේ කැඟල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සමහර ප්‍රදේශ හැරුණු කොට සංවේදී ප්‍රදේශයක් ගැසට් කර ඇත. ✓ එම ගැසට් පත්‍රයට අනුව එම ප්‍රදේශ වල ව්‍යාපෘතියේ විශාලත්වය නොතකා ඕනෑම සංවර්ධනයකට ඉඩ නොදීමට හැක. ✓ ව්‍යසනයකදී මෙය අවශ්‍ය නොවේ. ✓ ව්‍යාපෘතිය සඳහා අයදුම්පත ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මූලික තොරතුරු ප්‍රශ්නපත (BIQ) අවශ්‍ය වේ ✓ ආවේණික ශාක විශේෂ, විශේෂ වාසස්ථාන, ශාක හා සත්ත්වයන් පිලිබඳව අධ්‍යනය අවශ්‍ය වේ ✓ අවම කිරීමකින් පසුව වෙනස දැකීමට මෙම පාරිසරික ඇගයීම අවශ්‍ය විය හැකිය ✓ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය නිර්දේශ සහිතව අනුමැතිය ලබා දෙනු ඇත.

ඇමුණුම IV: රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගෙන් සහ පාරිසරික ආයතනවලින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා යෝජිත ක්‍රමවේදය

නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා වූ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ක්‍රියාපටිපාටිය

- i. ව්‍යාපෘති සම්පාදන අදියරේදී ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ පාරිසරික - සමාජ සහ සෞඛ්‍යය - ආරක්ෂක ඒකකය විසින් ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම අධ්‍යයනය කරනු ලබන අතර මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය වෙත ව්‍යාපෘති යෝජනාව සහ ව්‍යාපෘති යට අදාළ ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- ii. මූලික තොරතුරු ප්‍රශ්නාවලියක් (BIQ) ඉහත විස්තර සමග සම්පූර්ණ කර ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- iii. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාවකට සහ ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම පිළිබඳ වැඩිදුර තොරතුරු ලබා ගැනීමට ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය කැඳවිය හැක.
- iv. ව්‍යාපෘති ය මගින් අනුගමනය කළ යුතු ස්ථානයට විශේෂිත වූ නිශ්චිත කොන්දේසි වලට යටත්ව ව්‍යාපෘති යෝජනාව අනුමත කරනු ලැබේ.

ඇමුණුම V: අධ්‍යයන කණ්ඩායම

නම	තනතුර	අධ්‍යයනයෙහි කාර්යභාරය
DSV ඩයස්	අධ්‍යක්ෂ / ESSD / NBRO	කණ්ඩායම් නායක
SAMS දිසානායක	ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ / ESSD / NBRO	ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිසර විද්‍යාඥ
ප්‍රහාන් ලියනආරච්චි	විද්‍යාඥ / ESSD / NBRO	පාරිසරික විද්‍යාඥ
H. කුලසිරි	තාක්ෂණික නිලධාරී / ESSD / NBRO	GIS / ජනගහන දත්ත / සමීක්ෂණ ආධාර
දිල්හානි ජයලත්	භාර නිලධාරී / කැගල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය	භූ විද්‍යාඥ
ජයවර්ධන ජයමාන්න	විද්‍යාඥ / LRRMD / NBRO	භූ විද්‍යාඥ

ඇමුණුම VI: යොමු සටහන් ලැයිස්තුව

1. කැගල්ල විකල්ප මාර්ගයේ යේ නායයෑමේ අවදානම පිළිබඳ ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ වාර්තාව
2. ගෝලීය පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුගේ වගකීම් - ශ්‍රී ලංකා නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති ය - AIIB
3. පරිසර හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව - ශ්‍රී ලංකා නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති ය _AIIB
4. නැවත පදිංචි කිරීමේ සැලසුම් රාමුව - ශ්‍රී ලංකා නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති ය _AIIB